ДЕРРИГАЧА МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВIАШАГIКХЕТА!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Советен Министрийн Советен орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

№ 57 (4224). ШОАТТА, 14 май, 1966 шу. Мах 2 кеп.

СОВЕТСКИ IАЬДАЛА ТIЕХЬА, КОММУНИЗМАНА ТIЕХЬА!

ЕРРИГСОЮЗНИ ЛЕНИНСКИ КОММУНИСТИЧЕСКИ КАГИРХОЙ СОЮЗА ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТО БЕРРИГАЧА КЪОНАЧА ХАРЖАРХОШКА ДАЬ

КХАЙКАРАЛ

Комсомола Центральни Комитет кхайк шуга, вай Даьхен кагирхой. Кхайк боккхагIа барашца цхьана болат лоаладерашкеи хиш сецадерашкеи, хьувкъам кхеберашка а советски доазонаш лорадерашка а, Iилман къайленаш ховрашкеи космос караерзаерашкеи. Кхайк Советски Социалистически Республикай Союза гражданин яха кура цIи лелаерашка.

Комсомола Центральни Комитето тIахьех шо, кагий нахи мехкарийи, Коммунистически парте Центральни Комитето харжархошка дал Кхайкарал массане а цхьатарра хьаллацараи 12 июне, цхьанне санна, массане а вай Даьхен дикагIа болча къонгаштеи мехкараштеи тIехьа кхадж тассараи.

Шоах дуккхабараш эггара хьалха боагIаргба хоржамий урнашка. Дуккхабараш хIанз духхьашха кхадж тоссаш бац. ХIаьта массаза а Советски Iаьдала органаш харжар—дог тохадолийташ йола событи, берригача кагирхошта доккха цIей. Из да советски сага деша, салаIа, къахьега бокъо луш дола вай вахара керттера закон доханг ца хилар. Из я советски наьха сакхетам чу ена лакха граждански принцип, паччахьалкхе — вай да, яхаш йола. Из да вай мехка кагирхой йола йоккхий бокъонаши партеи халкъеи царех бенна тешами хьахьокхар.

Белггала хозача хана еш я СССР Лакхехьарча Совете хоржамаш дара кийчо. Из я цецвоаккхаш йола перспективаш белгалъяьча Коммунистически парте XXIII-ча съезда ха. Цо кхы а дукхагIа тешам болийтар, дог оттийтар вай сийлахь-доккха дагалаттар — коммунизм котъяккхар духьа дIахо къахьега, къовсам лоаттабе, коталонаш яха.

Из я керда пятилетка йолаенна ха, парте XXIII-ча съездо тIайийца коммунизма материально-техническа база дIахо дегIайоалаяра план практически кхоачашъе советски халкъ доладенна ха.

Из я сийлахьа исторически ди — Советски Iаьдал даьнна 50 шу дуза ди тIаккхоачаш латта ха. Мел лира классови къовсамаш лаьттад мехка, мел турпалал гойтай советски наха коммунистически идеалаш котъяхар духьа лоаттабеча къовсаме. Адамий исторе чухь хиннадац вай советски халкъ санна, керда общество хьалъеча иштта лоацача хана чухь, иштта доккхий хIамаш карагIдийнна халкъ.

Латташ, кхоллаш, котдувлаш Советски Iаьдало шоватткъе итт шера хьабена никъ — из ба комсомола а, берригача вай кагирхой а никъ. Уж дар болат кхоккалуш лаьтта, дега тешами характераши хьахулаш лаьтта, чухьа са доацаш майрача, къонахчал долча, коммунистически тешам беннача къонача бIухой тIехьенаш хьалккхувш лаьтта шераш. Уж шераш белгалдаьхад комсомольски байракха тIа еллача пхе орденаца.

Корчагин Павкий ханарчар Советски Iаьдала тIехьа кхадж тессар гебагIацеи топацеи. Хьалхарча пятилеткай кагирхоша кхадж тессар духхьашхарча домцашцеи тракторашцеи, ударническаца а рабфакашца а, вай эскараи флотаи шефство леларца, Испане Республикаца барт-цхьоагIо леларца. Хьакхаьчар ха—тIаккха къоначча тIехьено дерригача советски халкъаца цхьана Советски Iаьдала тIехьа кхадж тессар Севостопола, Брестаи, Одессаи юхе, Ленинградаи Киеваи юхе, Москваиеи Сталинградаи юхе, фронташка а тыле а лоаттадаьча тIемашца, фашизм бокъонца йоха а яь, эшаярца.

ХIанз Советски Iаьдала тIехьа цхьана кхадж тосс вай, воай бехктокхам иштта дика кхета а беш. Из ба революционни, къовсама, къахьегама традицеш лораеш лелаярай дегIакхувларай хьалхара, Коммунистически парте идеяштеи гIулакхаи хьалхара, вай Даьхе дIахо тоаяра хьалхара бехктокхам. Вай кхадж тоссаргба воай даьша хьабенача сийлахьча, турпалерча наькъа тIехьа, революционни къовсама эстафета царгара хьаэца сийлахьа бокъо хилара тIехьа, коммунизм хьалъерий хьалхарча мугIарашка хилара йолча бокъонна тIехьа.

Вай кхадж тоссаргба воай таханарча денна тIехьа, воай йоккхийча бокъонаштеи лакхача граждански декхараштеи тIехьа, творчески къахьегама, халкъий доттагIала тIехьа, Коммунистически парте хьаькъалерча политикана тIехьа, Советски Мехка кагирхой еча чIоагIача йоаккхонна тIехьа.

ХIанз вайх хIаравар ваьнав кагирхошта — мах боацаш образовании медицински гIулакхи хулаш хиларга, кагирхошта — клубаш, театраш, стадионаш йолаш хиларга, кагирхошта—хьаштдола тайпа специальность харжа торо луш хиларга, квалификаци лакхъе торо хиларга. Из долла хIама бокъонца долаш а вай хьалашка хила доагIаш а да, цхьабакъда, из долла хIама тешшаме вIаштIехьдаьнналац Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революци котъялари социализмо исторически котало яккхари бахьан долаш мара.

Коммунистически парте гIо деши йоакхо еши хилар даим хо а луш, дегаш айденна къахьег кагирхоша, караерзаю знанеш, хIанзарча Iилманеи техниканеи карагIдаьннараш, дакъа лоац сага духьа вахар коммунистически хьисапе эргадоаккхача. Цар хьалъю керда городаши поселкаши, заводаш а шахташ а, электростанцеши газопроводаши, караерзаю эрий яла районаш, наха чуоттаду бIаьшеренашка къайла даькха Iалама рузкъаш.

Советски кагирхоша хьинаре дакъа лоац паччахьалкхенна доал деча. Цар дикагIа бола викалаш СССР Лакхехьарча Совете, союзийи автономнии республикай Iаьдала лакхехьарча органашка хержаб. Вай ханара бола бIаьш эзараш — моттигерча Советий депутаташ. Царех дуккха бараша кулгалду юртий, районий, городий къахьегамхой депутатий Советашта.

Укх тIеххьарча шерашка эзараш бола къона болхлой, колхозхой специалисташ шоай профессиональни говзал лакх а яь, цехий начальникаш, предприятей директораш, юртбоахама производства организатораш, дешара заведеней, Iилман лабораторей, культура учреждений кулгалхой а хинна дIаэттаб. Миллионаш болча кагийча нахеи мехкарашеи хьинаре болх бу тайп-тайпарча общественни организацешка. Бокъонца демократически йолча вай паччахьалкхен системо новкъостал лу шоаш советски общества вахара йизза бокъонаш йола дай хилар кагирхоша тIа-тIа дукхагIеи бехктокхамегIеи кхетадара.

Вай кхадж тоссаргба воай сийрдача кхоаненна тIехьа, эггара хьалха латтача марксистско-ленински идеологена тIехьа, кхетаеш, дагалаттар кхоачашдара тIаерзаяь, коммунистически общество хьалъяра наькъаш белгалдеш йолча программана тIехьа.

Тахан вай хьалда декхар — пхе шера план. ХIара пятилетка экономика дегIакхувлача, халкъа хьал-тороин культуреи лакхъеча массаза а чIоагIа дIахьалхашкахьа ахар хиннад вай мехка. Кердача пятилетко кхы а боккхагIча боараме новкъостал дергда социалистически Даьхе тоаялара, цун низ чIоагIбара. Дерригача халкъаца цхьана из план кхоачашъе езараш вай, къона дараш а да.

Вайна карагI мел даьннараши карагI мел даргдараши вай юкъа да. Социалистически Даьхе чIоагIа хуле, из вай чIоагIа хилар да. Паччахьалкхен планаш толаме кхоачашъеш хуле — уж я кхоачашъеш латта вай воай планаш а. Вай мохк бIаьхегIа хуле — ираз долашагIеи хозагIеи вах советски саг.

Дунен тIа дукха доттагIий ба советски кагирхой, цар толамаш дахар даггара дика хеташ. Вай кхадж тоссаргба воай доттагIашца барт-цхьоагIо хилара тIехьа, воай юкъарча моастагIашта — империалисташта, колонизаторашта, тIом хьебераштa духьала. Пролетарски интернационализмаца хьалкхебаьча вай кагирхоша ерригача социалистически лагера кагирхошцара доттагIал, капиталистически мехкашкарча кагирхоша лоаттабеча классови къовсамцара дог-уйла чIоагIдергда. Вай Азе, Африке, Латински Америке, дунен массе а миIинге колониализманеи империализманеи духьала кортамукъале яккхар духьа нийсхон къовсам лоаттабеча патриоташкахьа да.

Американски агрессорашца латаш болча турпалерча вьетнамски кагирхошца да вай. Хоадам боллаш духьала да вай американски военщино оакхарий хьисапе леладеча эхьерча зуламашта, вай хьадех агресси соцаелга, Вьетнамера американски бIунаш арадоахилга, ший чухьара гIулакхаш шийга къоастадайта вьетнамски халкъа торо лулга. Советски кагирхой теш вьетнамски халкъ юххера а котдаргхиларах, цар новкъостал дергда цунна цо лоаттабеча нийсхон къовсаме.

Вай кагирхоша доккхал ду парте XXIII-ча съездо ший лакха мах барах, боккхагIбарий турпалера гIулакхаш дIахо кхухьаш шоаш хиларах, доккхал ду ший хьалха латтача отрядо — комсомоло — сийлахь-воккхача Ленина цIи лелаеш хиларах. Ленински комсомол! Из сий дола цIи вай малха лоаттаергья воай хьинар ца кходеш къахьегарца, комсомольцашха, кердача къахьегама толамашца накъагIоргда вай сийлахьча деношта — Советски Iаьдал даьнна 50 шу дизараи Владимир Ильич Ленин ваьча дийнахьа денз 100 шу дизараи.

Коммунистически парте массе оагIорахьара дерригa гIулакхаш, цхьаккха хIама кхо ца деш цо къахьегамхой хьашташ кхоачашдеш хилар — дог ураоттадеш бола хьокхам ба кагирхошта. Хьамсарча партена баркал оал кагирхоша цо хьаькъалера политика лелаярах, къонача тIехьен чIоагIа йоакхо ярах, коммунизм котъяккхар духьа цо турпаленца къовсам лоаттабарах.

ВЛКСМ Центральни Комитето берригa комсомольцаш, берригa кагирхой тIахьех берригача харжархошка парте дал Кхайкарал чIоагIа хьаллацара а СССР Лакхехьарча Совете деча хоржамашта баха боагIача тайпара накъабахара а.

Вай къахьегама толамаш — хоржамий денна!

Вай кхажамаш — коммунистийн парте боацарийи блока, халкъа дикагIа болча викалашта!

Даькъала хилба советски кагирхой!

Даькъала хийла вай Советски Даьхе!

Даькъала хийла вай коммунизмага дугаш йола Коммунистически парти!

ЕРРИГСОЮЗНИ ЛЕНИНСКИ КОММУНИСТИЧЕСКИ КАГИРХОЙ СОЮЗА ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТ.

МАНГАЛА КИЙЧЛЕ

Пятилетка хьалхара шу во дIадоладаьдац Нохч - ГIалгIайчен хьайбаш леладераша. Укх шера хьалхарча квартале паччахьалкхенга дулх, шура, тха доххара план ханал хьалха кхоачашйир республика боахамаша. ДIалахача шера цу хана еннaчул 21 процент дукхагIа я укх шера хьалхарча биъ бетта шура дIайиеча пункташка дIачуенна шура. Цхьабакъда шу долалуш даьха толамаш дIахо дегIадоаладара а укх шера тIаийца социалистически декхараш толамца кхоачашдара а хьайбашта шортта доакъар Iалашде деза.

Кла дезаш да, укх шера цонаш а даьгIенаш а во ца хилар. Дика я дIайийна баьцаш а, къаьстта дегIаяьхкай уж догIаш дийлхачул тIехьагIа. Цу гIулакха чIоагIа раьза ба хьайбаш леладераш. ХIанз керттердар ханнахьа ара а баьнна еррига цонаш а дIайийна баьцаш а хьакхар, хьайбашта ма эшша доакъар Iалашдар да.

Общественни хьайбаш доакъарца Iалашдара укх шера вай республика колхозийи совхозийи кийчде деза йиъ бIаь эзар тонн совгIа гIожа доакъар, цунах ах йол хила еза. Иззал доакъар кийчде торо я вай боахамий. ХIанз дерригa а колхозийи совхозийи кулгалхой цу балха оарцагIбаларах, цар ханнахьа цу гIулакха кийчо ярах, бокъонца вIаштIехьа а баькха из болх чакхбаккхарах тийша да.

ДIадахача шера опыто хьахьокх доакъар кийчдара боахамий кулгалхой ханнахьа оарцагIа ца баьнача моттигашка хьайбаша Iа во лаккхар, цар продуктивность дикка лохъялар. Масала, кховчамбалла доакъар Iалашдензар соахка Ножай - Юрта, Ачхой - Мартана, Наурски районашка. Ховш долча тайпара из хIама чIоагIа Iаьткъар доахана продуктивноста.

ДIадахача шера дувлийтача тайпара гIалаташ дувлийта йиш яц укх шера. Бокъонца пайда эпа беза пятилетка хьалхарча шера хIара цоний гектара тIара, тар ма лу дукхагIа кийчде деза витамин йоалла доакъар — йол. Хьайбаш леладераша дицдалийта йиш яц йол ца хилча доаханна эшшача тайпара йола рацион оттае йиш йоацилга.

Доакъара дийна рожь, вIашагIъэбаь кени викен а,кхы культураш йийна а дикка майдаш я вай республике. Уж а ханнахьа, эггара беркатегIа хургйолча хана хьакха еза.

Вай республике массанахьа а мангала арабала дукха ха йисаяц, хIаьта Шелковскойи Наурскии яраш санна йолча районашка рожь хьакха болалуш ба. Цудухьа хIанз эггара хьалха де дезар да мангала кийчо яра гIулакх дерригача боахамашка сихха чакхдаккхар. Чехка тоаяь яккха еза мангала эша еррига техника, вIашагIйохка еза доакъар кийчдергдола бригадаш, нормаш тIеххоачашъе болхлой безам хургбола гIулакх вIаштIехьдаккха деза, доакъар кийчдара балхий график оттае еза.

Доакъар кийчделга Iалаьмате бехктокхаме а паччахьалкхен лоархIам болаш а гIулакх да. Из болх толамца чакхбоаккхалургба нагахьа санна юрта боахама производственни управленеш, колхозийи совхозийи кулгалхой, специалисташ бокъонца оарцагIбоале. Цар балха юкъейоалае еза еррига резерваш, бокъонца пайда эпа беза техниках. ХIара тракторага, агрегатага шин сменах болх байта беза, уж механизаторашца Iалашъе еза мангал болабалалехьа, гаргIарча деношка цонашка хьажа беза специалисташ. Эшача удобрени тасса еза, дIайийна баьцаш нийлха йолча баьций ги тIатесса деза. Доакъар кийчдеча бригадай членашка дIайовзийта еза шоай балха планаш, графикаш, нормаш, уж тIеххоачашйича фу лу. Ка бола ялаташ долча районашка кIи-марс балалехьа хьакха беза мангал. ЧIоагIа лоархIаме да еррига цонаш хьокхарг хиларга ца а хьежаш кхаьч - кхаьча участок хьалхагIа а хьокхаш мангал дIаболабар. Цонашкара яраш хьийкха ца Iеш наькъаштеи сангараштеи йистера яраш а хьакха еза баьцаш.

ДIадахача шерашка нийслуш дар мангал хьакха йолха бригадаш мел эшачунца Iалаш ца еш дIаухийташ а, дIахо цар бокъонца терко ца еш а. Укх шера из иштта хила йиш яц. Еррига доакъар кийчду бригадаш царна балха мел эшачунца Iалашъе а уж болх баь яллалца царга бIаргкхаба а декхарийла ба колхозийи совхозийи кулгалхой. Уж хьожаш хила беза мангал хьокхача бригадаша болх комплексно бой. Цар декхар да йокъалушшехь а хьагул а еш йол вIашкатохилга, хьайбаша Iа доаккхаргдолча из дIатIахьолга вIаштIехьдаккхар. ВIалла а мегаргдац хьекха йол хьа ца эцаш аллийта.

Дицдалийта йиш яц соахкарча доакъарах пайда эцилга а. Дуккхача боахамий аргIаш латт ара а коашка а. Царга хьажа веза, ара латтараш хьайбашта Iа доаккхача дIатIадахьа деза, фермашка латтараш талхаргдоаца гIулакх де деза.

Дуккха колхозаши совхозаши я республике люцерна дIайийна. Цу баьцага дика бIарглакха а из кхозза хьокхаргйола гIулакх вIаштIехьдаккха а деза.

Доакъара балана юкъе йоккха моттиг дIалоац хьажкIаша. Уж дукха дIайийнай вай боахамаша. Де дезар да хьажкIаш лелаеча механизированни звеношта уж хьувкъае эша хIамаш Iалашдар.

Дукха даьгIенаш во буц тIаьнна бокъонца доал доацаш я вай республике. ДаьгIенаш тоае а уж воча баьцех цIенъе а еза.

Доакъар кийчдара гIулакх ханнахьа чакхдаккхара бокха лоархIам болаш да «Сельхозтехника» объединене болхлоша цу даькъе шоай декхар лерттIа кхоачашдар.

ХIара боахама маашша дика доакъар кийчдара эшаргбола болхлой къоастабе а царна балха эша хьалаш Iалашде а деза колхозийи совхозийи кулгалхоша. Гаьнна балхаш деча наха Iобувша догIа чуларгдоацаш моттигаш, кIал йилла хIама, баа кхача, оза гIаьле, мукъача хана деша газет хила деза. Уж бицбалийта йиш яц потребсоюза болхлоша а.

Дерригача боахамашка йоаржае еза доакъар дукхагIа, дикагIа, ханнахьа кийчдара социалистически яхь, хьокхаме къахьегаш хила беза укхаза коммунисташи комсмомольцаши. Партийни организацеша йоакхо е еза доакъар кийчдеча болхлошта юкъе кхетама болх белга вIаштIехьдаккхара.

Доккхий декхараш тIайийцад Нохч - ГIалгIайчен хьайбаш леладераша пятилетка хьалхарча шера. Уж кхоачашдар доакъар кийчдарах тийша хургда. Цудухьа берригa низ тIабахийта беза дерригача общественни хьайбашта кхоачамхилал доакъар Iалашдара.

ДЕГО ХЬИЙХА

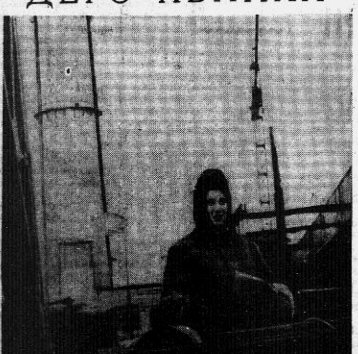

— ХIама дергдац, сатийнна бе болх, кхера ца а кхераш. Доладуча хана тха а хилацар дерригa дика, — тейора керда балха ена йоI новкъосташа - монтажникаша. ХIаьта Горохова Юлийна магацар царна санна «кхера ца а кхераш» лела, сов лакха хьалтIаьлча кортa бIогора ухар, кхычар баь болх футтарбеш санна хулар цо баь болх а. Иштта дар Юля кхо шу хьалха юкъера школа а яьккха «Кавказэнергомонтажа» Грозненски монтажни участке шийна дукха еза говзал Iомае енача хана. Теплоэнергетически оборудованена изоляци еш болх бир цо хьалхагIа, бакъда, электросварщикий говзал Iомаяра ший хинна уйла хувцаннзар цо. Каст-каста йодар из сварка мастера Толстой Владимира ше волча Iомаяла дIаяцар хьехаш. Дукха ха йоаккхар цо сварщикий балхага хьежаш.

Участка дикагIчарех, йоккха опыт йолаш вола сварщик Тихонов Анатолий хилар Юляй хьехархо. Анатоле балха чIоагIа зем боаккхар цо, ше баьча балха ше раьза хиллалца дIайодацар из балха ди йистедаьннадале а. Цулухьа лоацдача хана караерзайир цо из говзал, хIаьта хIанз кхоалагIа разряд а йолаш къахьегаш я къона электросварщица № 3 йола теплоэлектроцентраль хьалъеча. Балха нормаш даим тIеххоачашъю цо.

Сабаре, балха тIаккхувш, хIаман ка йоалаш йола Горохова Юля дукха еза монтажникашта.

Х. СУРУДЖАНЦ.

СУРТА ТIА: Ю. Горохова. «Грозэнерго» оператор. Л. Пархоменко сурт.

КАИРЕ ВIАШАГIКХЕТАР

В IАШАГIКХИЙТТАЧА Iарбий Республика столице бахача эзараш болча наха дIайха моаршал хетт СССР Министрий Совета Председателага Алексей Николаевич Косыгинга. Каирерча дерригача керттерча наькъашка — шоайла доттагIал долча шин паччахьалкхен байракхаш. Эрсийи Iарбийи меттала лздаьча лозунгаша йоах: «Советски Союзен ВIашагIкхийттача Iарбий Республикан халкъаш—вежарий», «Даькъала хилба колониализманеи империализманеи духьала цхьана лоаттабу къовсам!», «Даькъала хилба дерригача дунен тIара машар!»

Дог тохадолийташ йолча цу уйлашца яду укх деношка египетски газеташа. «Советски Союз, — белгалдоаккх «Аль-Ахрама», — социалистически лагерь дIахьалхаккхувла низ ба. Цо лира къовсам лоаттабу империализманеи неоколониализманеи духьала, къовсам лоаттабу халкъашта юкъера машар бахьан долаш. Тхо дог тийша да, Советски Союзеи ВIашагIкхийттача Iарбий Республикан кулгалхой вIашагIкхетаро тIемаи империализманеи духьала, дуненна революционни эргалонаш яри дерригача дунен тIа машар оттабари духьа лоаттабеча къовсама историна юкъе керда оагIув язъергхиларах».

«Аль-Итихад аль - Мысрий» яхача александрийски газето кепатеха араьккхай къаьстта Советски Союза политикана, дегIаухача мехкашта цо деча новкъостала, ВIашагIкхийттача Iарбий Республикацарча цун гIулакхашта хетаяь шин оагIув.

МугIарерча каирцашкара массехк интервью ийцар оаха:

Ахмед Саид Абдельхалима, цхьан текстильни предприятерча болхлочо аьлар: «ХIара хьашада везаш долча египетски лаьттан тIа доттагIал долча Советски Союзо бахкийтараш хьатIа массаза боал, Египета халкъа хов, доттагIий санна, новкъостий санна, юкъара лерхIараши юкъара декхараши дувцар духьа уж баьхкалга. Тхона цIаккха а дицлургдац сийлахь-доккхача советски халкъо тхоашта деш дола новкъостал. Тхона цIаккха а бицлургбац эггара халагIа йолча хана тхоашта новкъостал деш бола эрсий вежарий».

Промышленни кадраш кийчъеш йолча дешара центре деша вагIача цхьанне йоахар тхога: «Со — феллаха воI. Революци яьнначул тIехьагIа мах боацаш яьккхар аз образовани. ХIанз дIахо дешаш ва со. Кастта специалист а хинна араваьлча, цхьанахьа предприятe балха гIоргва со. Сона новкъостал ду эрсашха болча доттагIаша. Цар новкъосталца Iомаеш воалл со токара професси. Со санна барaш бIаьш ба Каире. ХIаьта царна массанена а, даим яхар мо, новкъостал ду Советски Россерча новкъосташа. Цудухьа гIад а ваха араваьннав со улица тIа советски премьерах бIаргтохар духьа. Цун визит — из я доттагIала визит, из я оаха массане а чIоагIа сатийсаи из тIаьца тхо кийчденнеи визит».

Каир (Телефонаца).

А. КРАСНОВ, АПН собкор.

Хьайбай продукташ—Даьхенна

Дулх, шура, фуаш дIахо а дукхагIа дахара доккхий декхараш оттадаьд КПСС XXIII съезда Директиваша хьайбаш леладерашта хьалхашка.

Хьайбай продукташ дукхагIа яхараи уж паччахьалкхенга йохкараи пятилетка хьалхарча шера дIаяхача хана дикка толамаш даьхад республика хьайбаш леладераша.

Укх шера дIабахача биъ бетта соахка цу ханаца нийсдича дулх доаккхилга 24 процент, шура — 18 процент, фуаш — 11 процент лакхдаьд республика колхозашеи совхозашеи.

Гудермесски, МалгIабика, Наьсарен, Урус-Мартана, Шаьла районий боахамашка шура йоаккхилга 1,4-зза лакхденнад.

Цу хана ерригача республике юкъера лаьрхIача хIара беттача Iаттагара йоаккха шура 24 килограмм дукхагIа хиннай. Цу дерригане колхозийи совхозийи торо хилийтар хьайбай продукташ кийчъелга дика вIаштIехьдаккха. 10-гIа май хьатIакхоачаш колхозашеи совхозашеи, кхыча боахамашеи приемни пункташка 4256 тонн шура дIаелар, е соахка цу хана еннaчул 22 процент дукхагIа.

Хьалхарча ах шера шура дIаялара план кхоачашъяра дика толамаш доах Гудермеса, МалгIабика, Ведана, Наьсарен, Наурски, Урус-Мартана районий боахамаша.

Цхьабакъда, из план кхоачашъяра чIоагIа тIехьаюс Советски район. ХIанз а 39 процент мара кхоачашъяьяц цо из.

1966 шера 10-гIа май хьатIакхоачаш паччахьалкхенга хьайбай продукташ йохкара хьалхарча ах шера план кхоачашъярах йола

СВОДКА

Хьалхарча ах шера планах процентаща

	Дулх	Шура	Фуаш	Тха
Ачхой-Мартана	63	68	110	10
Ведана	78	78	92	43
Грозненски	56	68	77	7
Гудермесски	94	79	91	210
МалгIабика	86	72	135	2
Надтеречни	56	68	100,8	2
Наьсарен	96	74	130	3
Наурски	39	76	117	2
Ножай-Юрта	63	71	119	90
Советски	31	39	94	25
Сунженски	95	64	93	3
Урус-Мартана	91	78	93	85
Шаьла	56	76	75	80
Шелковской	32	73	96	2
Ерригача республике	65	70	88	3

БIАЬСТИ ЮВ КУЛЬТУРАШ ДIАЙИЙНА ЯЬННАЙ

КПСС XXIII съезда решенеш кхоачаш а еш бIаьсти юв культураш дIаера балхаш дика вIаштIехьдаьха чакхдоахаш ба республика юртбоахама къахьегамхой. ИттагалгIа май хьатIакхоачаш бIаьсти юв культураш дIаера план ерригача республике 106 процент кхоачашъяьй. 187 эзар гектар дIайийнай бIаьсти юв культураш, е планах лаьрхIачул 10 эзар гектар дукхагIа. Ялата-бобови, гидуаргаш, цкъа дIайийча цхьан шереи дуккхача шерашкеи хьахулз баьцаш дIаера план тIеххоачашъяьй. ДIадахача шера укх хана йийначул дукхагIа коартол, баьцадаараш, кхыйола культураш дIайийнай.

ХIанз хьажкIа дIайийна бовлаш боахк, цунца цхьана тIехьагIа юв культураш — дуга, тхьамка дIаде долалаьд колхозашеи совхозашеи.

БIаьсти хьалха яьннаяле а хьажкIа дIаер дукха тIехьадаьккхад Наьсарен, Ножай-Юрта, Советски районаша.

Хьувкъама тIехь къовсам лоаттабара шоллагIа этап хьатIаэттай кхаш леладераштеи механизатораштеи — дIадийнача ялаташта гIулакх дар.

Пятилетка хьалхарча шера лакха хьувкъам кхебараи дерригa бIаьстан кхашкара балхаш ханнахьеи лакха дикал йолаши чакхдахараи тIехьа республика ялат кхедераштa юкъе денгара денга шерагIа ярж социалистически яхь.

ДIадахача шера Наьсарера профессионально - технически училище яьккхар Галаборшева Розас (сурта тIа). Токарь - профессионала специальности кхоалагIа разряди елар цунна. Цу шера денз Наьсарерча «Электроинструмент» яхача заводе болх бе йолаелар из.

Массаза а тIеххоачашъю Розас ший производственни заданеш. Сахкат долаш продукци арахийца цхьаккха моттиг хиннаяц цун. Болх бешшехьа а ший говзал лакхъю цо, кагирхой сайринарча школа дешаш а я из. Юстара латтац Роза завода общественни вахара а.

Т. Муталиева сурти тексти.

СЪЕЗДА РЕШЕНЕШ — ВАХАРЕ

КПСС октябрьски райкомои района юкъхьанцарча партийни организацешеи бу агитацеици болх парте XXIII съезда материалаш бойхлой коллективашта а бахача цаха юкъе а дIайовзийтаран цар уж Iомаелга вIаштIехьдаркхарап тIаберзабаьб ба.

Парте решенеш дIайовзийташ а Iомаеш а пятилетка хьалхарча шера производственни планаш тIехкхоачашъяра района къахьегамхой оарцагIбаха гIерт тхо.

Предприятешка, организацешка, цехашка, сменашка, бригадашка, участкашка, иштта учрежденешка а дешара заведенешка а беседаш ю, лекцеш еш КПСС XXIII-ча съезде лъча ЦК отчетни докладахи пхе шера планах йолча Директивехи лаьца.

Съезда решенеш материалаш дIайовзийтара юкъеэзав кхоачамхиллал политически юкъара образовательни кийчо йола пи эзар гаргга агитатор, лектор, докладчик, пропагандист. Царна юкъе ва Грозненски вагонни депо инженер Николай Иванович Радван, вагонни депо техническн хьажара пункта начальник Юрий Петрович Шкатула; локомотивни депо керттера инженер Александр Николаевич Ануфриев, № 9 йолча юкъерча школа хьехархо Екатерина Петровна Осокина, машиннаькъа больница лор Наталья Павловна Подберезная, иштта кхыбараш.

Масала, «Октябрьнефта» НПУ чуIеча цIеной коммунальни контора воккхагIволча прораба Иван Григорьевича Делусева бархI беседа яьй КПСС XXIII-ча съезда материалаш йоашхаш.

Лектора-общественника Александр Иванович Герасименко 20-нел дукхагIа лекци йийшай съезда материалаши дунен халкъашта юкъера хьали дувцаш.

КПСС райкомо оттаьча планахи юкъхьанцарча парторганизацей мероприятехи чакхбоаккх съезда исторически решенеш Iомаярах бола пропагандистски болх.

Инструктивни совещанеши семинараши дIайихьай КПСС райкомо предприятей кулгалхошца, юкъхьанцарча партийни организацей секретарашца, агитпунктай заведующешца, агитколлективай кулгалхошца, партийни дешара система ерригача звеньяй пропагандисташца, культурно-просветительни учрежденей кулгалхошца. Цу семинарашкеи совещанешкеи хьаьда йола установка елар парна съезда материалаш Iомаяра.

Цунца цхьана, предприятейи организацейи коллективашка ханханнахьа семинараш ю агитаторашцеи, пропагандисташцеи, докладчикашцеи, съезда Директиваш йовзийтара а Iомаяра а хьакъехьа дола дешаш а дувцаш.

Культура Дворецашкеи клубашкеи сайренаш ю, съезда материалех лекцеш еш. Района ерригача библиотекашка кийчъяьй витринаши стендаши, хьахержад съезда Директивех дола литература.

Партийни просвещене системе 2—3 заняти яьй КПСС ЦК отчетни доклад Iомаеш, дIахо а еш я уж занятеш.

Съезда материалашта шерра пропаганда яро чIоагIа новкъостал ду района къахьегамхой политически боахамеи декхараш кхоачашдара оарцагIбахара. Из къаьгга хьагойт факташа.

Района предприятешеи организацешеи, хачал хьалха, 23 марта кхоачашъяьй 1966 шерара хьалхарча квартала план. Валови продукци арахецара план 109,8 процент кхоачашъяьй районо, планал совгIа арахийца продукци 445 эзар сома маьха я.

Арахийцача продукцега дIалодар лохдарах кходаьд 53 эзар сом.

Майна хьалхарча социалистически яхье хьалхара моттиг яьккхай Октябрьски районо.

Района предприятейи организацейи коллективаша лакхара социалистически декхараш тIаийцад СССР-а Лакхехьарча Совета хоржамашта сийленна накъа яхара.

Т. ЗИНОВЬЕВ,
КПСС Октябрьски райкома пропагандай агитацей отдела заведующи.

ЯЛАТИЙ ХЬУВКЪАМ ЛАКХБЕРГБА

Баьцадаараш леладелга дикка дегIа а дена шурийи дулхеи лоархIаш я Урус-Мартана района «Горец» яха совхоз.

Шерагара шерага баьцадаарех а хьайбай боахамах а зенаш хулаш хьабоагIар из боахам. Цо зенаш дара керттера бахьан лаьттан культура во хилар да, цудуцхьа лоха хулар юртбоахама культурай хьувкъам, кIезига хулар хьайбашта доакъар.

Хьожаргда вай, дукха пайда лу шекара свекла мишта кхейора. Во гIулакх даьча лаьтта дIайийра из культура 1965 шера. Ханнахьа вIашагIйохканзар цунна гIулакх дергдола звенош, цудухьа №№ 3, 4 йолча отделенешка гектара тIара 80 центнер мара шекара свекла яккханаяр. ХIаьта чуэцача хана дукха йоа а йир.

1965 шу хьатIакхаччалца хIара гектара тIара 13—15 центнер мара ялацар гурахьа ювча культурай. Агротехника лоха, дIадув фу III-ча класса хиларах, оасарпа къовсам ца лоаттабарах, йовкъаш юташ лохарча нормах фу дIаерах нийслора из. а

Духхьал 1965 шера мара лакхбаланзар гурахьа ювча культура хьувкъам. ХIара гектара тIара 18—19 центнер яьлар из хул плачал совгIа.

Пятилетках юкъера лаьрхIача хIара шера 25 процент лакхлургья юртбоахама продукце объем, аьнпад парте XXIII съезде А. Н. Косыгина ший доклада тIа. Боккха теркам тIабахийтар цо хиш дехкара, удобренеш товсара, севооборот карадерзаяр цинна йолча юртбоахама культурай хьувкъам лаккбара резерваштa.

1966 шера январе хIара гектара тIара 20 центнер ка бола ялат дакхха лаьрхIалар совхоза къахьегамхоша. цхьабакъла шоай декхарашка дIакхха а хьажа а хьежа парте XXIII съезда сийна хIара гектара тIара 25 центнер иккха деккар тIайийцар цар. Из кхоачашдулургдолаш да.

Укх шера ханнахьа дIайийчай совхозо бIаьстан юхье юв культураш: 25 гектар горох, иттийна лаьрхIа 200 гектар кен, 520 гектар мошача доакъараи аьлан лаьрхIа кени, бобови культурашта вIашагIъяаь пкъа дIайийча дукхача шерашка хьахула баьцаши.

Дика хьатIаьнннай уж. Плановичул лакхагIа хургба хьувкъам, хIана аьлча ханнахьа, йоагIIача нормах дика обработка еш, тоадаьна лаьтта йовкъаш ца юташ дIайийнай уж.

Дика пайда лу культура — гIиуарагаш а дIайийнай укх шера совхозо. Минеральни удобренеш а товсаш квадратно-гнездовой хьисапе дIайийнира из культура.

Кхашка садоахка хIамаш хургйоацаш хIара 0,8—1 центнера 25 процент гексахлоран тохаш минеральни удобренеш тайсай.

Дика обработка яьча 515 гектара тIа шекара свекла дIайийнай. Цунна гIулакх дергдола звенош вIашагIъехкай. ДIайийнача культурана гIулакх деш я уж хIанз. Садоахкача хIамашта духьал молхаш техай.

Квадратно - гнездовой хьисапе йийнай совхоза механизатораша хьажкIаш. Агротехнико дIа мадекхара дика кийчдаьд из дIайийна лаьтта. ХIара гектара 15 центнер кхоачийташ минеральни удобренеш тайсай.

Укх шера къаьстта боккха теркам тIабохийт оаха хий декхараи минеральни удобренеш товсарай. Лаьттана хий чудолийташ а вегетационни а 1000 гектара тIа хий диллад оаха. Из хIанзалца совхозе хинна хIама дац. Хьалха санна бе-башха доацаш тессац хIанз удобренеш. МалагIча лаьтта фу элемент эш хьагойта почвенни картограммаш я.

Январе—феврале хIара гектара 1,5 центнер суперфосфати пхьа центнер аммиачни селитреи тессай 1600 гектара тIа. Цу гIулакхо дикка лакхбергба гурахьа йийнача культурай хьувкъам. Оасар хургдоацаш гурахьа йийнача культурашта гербицидаш тохаш да тхо хIанз.

Юртбоахама культурай лакха хьувкъам кхебара боккхача лоархIаме да механизаторан шоай болх дика бовзаш хилар а.

Машинашца гIулакх де атта хул пийса мугIараш а долаш квадратни хьисапе дIайийнача культурашта. Из болх дика кхоачашбеш хиларах лоаггIа сий ду № 4 йолча отделенерча механизатораша Мусаев Джабраила, Шамсудинов Iазиза, № 3 йолча отделенерча Ботаев Лечий, № 2 йолча отделенерча Барзукаев Iабдула, № 1 йолча отделенерча Талгаева.

Дика хьувкъам кхебара боккхача лоархIаме я агрономий роль а. Хьувкъам кхебара дерриga хьалаш кхееча хIара культура технологи йовзаш хила веза агроном. Духхьал технолог хинна ца Iеш кхай тIа дика организатор а хила веза агроном. Иштта ба а ба тха совхоза агрономаш.

Укх шера совхоза хьалха латтачарех а хургья, пятилетка хьалхара юртбоахама шу пайда беш чакх а доаккхаргда ала йиш я.

С. МУКАЕВ,
Урус-Мартана района «Горец» яхача совхоза керттера агроном.

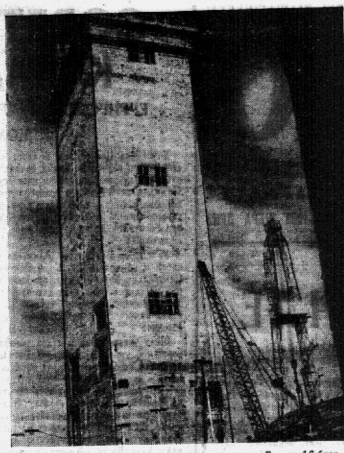

Североуральси. Алюминиеви промышленноста Североуральски бокситови рудникашкара бедал йоахараша болх бе йолайолийт керда производственни мощносташ. Укхаза хьалъяь йоалаш латт «Гигант 16-бис» яхача шахта копер.

Сурта тIа: кердача шахта копер.

А. Грахова сурт.
ТАСС фотохроника.

ТАРАЗИЙ «ЛОРАШ»

«Металлист» завода весоизмерительни прибораштa ремонт еча цехера болх дукха чоалхане а лоархIаме а бац аьнна хеталу цкъарчоа. Цхьабакъда ерригача республикерча измерительни техникана ремонт ю цар — бIаь тонн озача таразашкара аналитическичарга кхаччалца. ДукхагIа долча даькъе колхозашкеи совхозашкеи хул мастераш.

Дукха ха я мастер Григорий Есипенко керте латтача бригада коллективо Наурскии, Надтеречнии районашка ремонтни балхаш ду. Цу бригада членаша тоаяь прибораш сакхат долаш хиннай аьнна цхьаркха организаци леткъа моттиг нийсъеннаяц йIаьххача хана.

ЦIи хеза дика говзанчаш ба МалгIабикеи Шелковской станицеи нов. Крамина Андрея кулгалдеча бригаде. «Техникана ремонт яьраш Крамина коллективера нах бале сатийна хила мара везац», оал укхаза.

Грозне приборашка хьожаш, царна гIулакх деш ба мастераш М. Потапови И. Мезенцеви. Ткъо шу гаргга ха я Потапова из болх бу. Эгара чоалханегIа йолча прибораштa ремонт е езаш хилча Потапов вех.

Цхьа эзар ах эзар таразаши пхи эзар гиреши я нов. Мезенцева лелабезача «боахама» юкъейоагIаш. Весоизмерительни прибораш ялаташ чуэцара кийчъеш ба хIанз ремонтникаш.

П. ПОПОВ.

Ледара лел дружинникий гIулакхаш

САЙРИЙНА дукха нах гулу МалгIабика улицашка. Балхара чубаьхкача салаIа арабовл мехкдаьттахой. Цкъаза сайрен сатем цIаьхха яьинача гIараша боабу. БIехача наьха къамаьлаш а деш мехкараштa юхе гIолла тIехбовлаш латта кагий нах ба уж. ТIаккха мичара баьхкар ца ховш дружинникаш кхоачцига... Цул тIехьагIа юхаметтаотт улица тIа сатем.

Иштта дар соахка милице болхлошта дружинникаша новкъостал деча хана. Цхьабакъда, укх тIеххьарча хана городе а городал ара а низткъа мара бIаргаго йиш яц пхьарсах цIе зиган доахка кагий нах. Мичаб уж хIана? Фу хиннад царна? ВIалла хIама а хиннадац. Городской штабо мела кулгалду микроштабий балха. ХIаьта микроштабий начальникаш а бицбеннаб дежурства графикага хьажа а посташа болх бой хьажа а.

№ 1 йолча микроштаба начальника нов. Чергизова городе общественни моттигашка дежурство оттае яхаш каст-каста указанеш тел дружинай командираштa. Цхьабакъда, цо тела указанеш цIей деэдеча деношка мара кхоачашъяц цар.

Каст-каста дружинника удостоверени доаца нах а хул дежурнеш болаш. Цул совгIа городера геттара дIабаха нах а ба городской штаба болхлой спискашта юкъе.

Дружинаш чIоагIъяра цхьаккха хIама дац штаба членаша нн. Крестьянникова, Завадске, Хохлова. ХIаьта нов. Чертенко цецваьннавар ший цIи штаба болхлой списка юкъе бIаргаяйча.

1-гIчеи, 2-гIчеи, 5-гIчеи микроштабий участкашка сайрийна патрулироване хилац дружинникаш. Из бахьан долаш участкови уполномоченнешта хала хул общественни порядок телхаерашца къовсам лоаттабе.

Укх шера духхьала 1-гIча квартале массехк зулам даьд МалгIабике.

Веха волаш гражданин Чепуркин лийтав Мясниковахи цун сесагахи. Наха хала човнаш ярах, къоалаш дарах уголовни делаш оттадаьд Малевинаи, Швыреваи, Петряеваи.

Милице городской отдело массехк кагийча хулиганства регистраци яьй. Хулигански гIулакхаш леладар бахьан долаш бехктокхаме эзаб комсомольцаш Евлоев Яхьяи Баев Виктори, коммунист Константинови.

Кхувш боагIача В. Дьяченкос, В. Зимарева, Софронова ГАЗ—51 маркax йола автомашина йигай. Къаьстта бIагалъяьннай цу гIулакха! Вознесеновка яха станица, Йоккха-Ачалкхе. ХIаьта а цу юрташка милице берий ЦIа а дац.

Халкъа дружинаша шоай болх лерттIа ца лелабарах бехке ба участкови уполномоченнеш а. Лайча хIара денна новкъостал дергдола гIончаш вIашагIтоха йиш хургъяр цар.

Участкови уполномоченни волча Дениева хIара сайрийна новкъостал деш пхиъ — ялх дружинник хул. Иштта дружинай актив дика вIашагIтехай эIацагIа волча лейтенанта Нальгиева а. Цар мара кхы цхьанне а яц из актив.

Халкъа дружина городской штаб массанахьа общественни порядок оттае декхарийла я. Эггара хьалха дружинникий качественнии количественнии состава анализ е еза цар. Бетта а квартала а балха план оттаьяц штабо. Из план йоацаш микроштабий болх мишта вIаштIехьбаккха лерхI городской штабо?

М. ЛЫКОВ.

Мах баь варгвоацча ленински теоретически тIехьаленна юкъе лоархIамера моттиг дIалоац къахьегамцара гIулакх коммунистически тайпара леладара дешаша.

Iалаьмате йоккха В. И. Ленина сийле я цо, коммунистически общества лакхагIарча фазерча къахьегама хьакъехьа К. Марксеи Ф. Энгельсеи дийцарий ларда тIа, вай мехка социализм хьалъяра опыт юкъе а ерзаеш, кIоаргга Iилма ларда тIара коммунистически къахьегама къоастам баь хилар. «Коммунистически къахьегам, — яздаьд В. И. Ленина — мах боацаш обществана хьега къа, къоастам боллаш дола тIадожадаь декхараш кхоачашдара, йовзаш йолча продукташта йола бокъо яккхара, хьалхагIе а оттадаьчеи законехьа дерзадаьчеи боарамегIа хьега къа а доацаш, хIама а ца доаккхаш, хIама дакхха лаьрхIа а доацаш хьега къа, юкъарча пайданна къахьегара оамал хиларахи юкъарча пайданна къахьеганза дарг ца хилара сакхетам (шийх оамал хинна бола) болаш хиларахи хьега къа, унахцIенча организмана эшаш махиллара хьега къа да» (Соч., 30-гIа т., 482-гIа оагI.).

Коммунистически къахьегамах лаьца дувцаш, В. И. Ленина теркалдеш хиннад цу тайпара бола къахьегам шерра баржарга, цунна дукхха нах бокъонца юкъебахарга кхача вай общество геттара гаьна хилар. «Сийлахь йоккха почин» яхача статья тIа, коммунизмах доахка гIулакхаш дувцаш цо белгалдоахар, коммунизм йолалу мугIаерча болхлоша къахьегама овсарле алсамъяккхара, болх берашка шоашка а цар «кхоачарчарга» а доацаш, «гаьнарчарга», вешта аьлча, бIаьчча хьайийцача ерригача обществага кхоача ялатий, кIора, кхыча продуктай хIара пунт лораяра йоакхо еча моттиге, яхаш.

В. И. Ленина, массе а оагIора Iилма ларда тIа бакъдаь дIаотталаьд къахьегамхошта цар коммунистически тайпара къахьегаргдолаш кхетам баланза барг ца хилар. Къахьегамцара гIулакх коммунистически тайпара леладарах лаьца цо яздаьд: «Из — буржуази тIера дIаяккхарал халагIа, чулоацам болашагIа, овлаш тIара, хоадам бешагIа йола переворот хила йолаялар да, хIана аьлча из — шоай харцахьдолчун, аьрдагIдолчун, кагийбуржуазни эгоизмал, вий яхача капитализмо болхлоштеи ахархоштеи юхейитача цу оамалал котдалар да. Из котдалар дIачIоагIдича, тIаккха, алхха тIаккха хьаь хургья керда общественни дисциплина, социалистически дисциплина. тIаккха, алхха тIаккха хила йиш йоацча даргда юхатIехьашкахьа, капитализмага гIолга, коммунизм бокъонца эшаюлургйоацаш хургья» (Соч., 29-гIа, т., 379—380-гIа оагI).

«БIаьшерашка лаьттар дохадаргара кердадар хьадарга» яхача статья тIа, къахьегамцара гIулакх коммунистически тайпара леладе дIадолалаларах юкъханца хьахиннараш юкъе а дерзадаь, цу тайпарча къахьегама формаш а хьахьекхар В. И. Ленина. Цул тIехьагIа цхьа шу даьннача гIолла, субботникаша Iалаьмате боккха гIа дIахьалхабаьккха хилар белгал а даьккха цо аьлар: «Шерашка а итташ шерашка а болх бергба вай субботникаш чакхдахара, уж дегIакхувлара, дIадоаржалара, толашагIа хулийташ тоадара, оамалашта юкъе кхахьара. Коммунистически къахьегам котбаларга кхоачаргда вай!» (Соч., 31-гIа т., 104-гIа оагI.).

Къахьегамца доагIа гIулакх коммунистически тайпара леладергдолаш къахьегамхой кхебара хьакъехьа йола ленински положени дIахо дегIайоалаяьй КПСС Программа тIа: «Общества берригача члений къахьегамца доагIа коммунистически тайпара гIулакх дегIакхувлилга кхетамца кхебара балха юкъмоттиге оттаду парте».

Вай мохк коммунистически общество хьалъяра чуболаро социалистически яхьа лакхагIа йола форма — коммунистически къахьегам бахьанера болам хьалхьоабир. Из болам белгала ба, «сийлахь-доккха дIадолаьлар» духхьала дIаходахьар ше махиллара, лакха къахьегама овсарле, керда техника карадерзаяр бахьанера къовсам, знанешта тIакхувш хилар, наха шоайла кердача тайпара гIулакхаш леладеш хилар, коммунизм хьалъечун моральни кодекс чакхйоахаш хилар органически цхьан тарлуш хиларца.

В. И. ЛЕНИНА ВАСКЕТАШ КХОАЧАШДЕШ

Коммунистически парте, къахьегамцара гIулакх коммунистически тайпара леладарах дола ленински васкеташ кхоачаш а деш, Iалаьмате боккха болх боаржабаьб коммунистически къахьегам бахьанера болам дIаса боаржабара. Из бахьан долаш цо итташ миллионаш бола нах чу а лаьцаб, цунах къахьегама турпалала, къахьегамхой коммунистически кхетампа кхебара йола дукхача наьха школа а хиннай.

Нохч-ГIалгIай партийни организаце чакхдоах коммунистически къахьегама хьакъехьара ленински идеяши къахьегамцара гIулакх коммунистически тайпара леладелга дегIакхувларах дола программни дIадехараши кхоачашдара дола гIулакхаш. Республике чехка хьал а лаьца, дикка шера баьржар коммунистически къахьегам бахьанера болам. Цо хьалхакIа промышленни предприятей, гIишлоний, транспорта, юрта боахама коллективаш чулаьцар, цул тIехьагIа наха гIулакх дара сферага а баьлар из. ХIанз цунна юкъе дакъа лоацаш 110 эзар саг хинна ца Iеш нах ба. Из сийлахьа цIи лелаеш 7 предприяти, 200-нел тIех цехаш, 1770 бригада, 17 эзар болхло, инженер, гIулакхера саг ва.

Коммунистически къахьегама хьакъехьа йола ленински идеяш чакхйоах юрта а. ХIанз коммунистически къахьегам бахьанерча болама юкъе дакъа лоацаш я колхозаш, совхозаш, юртбоахама бедал чакхйоаха предприятеш, 275 бригада, отделени, звено, цех. Цул совгIа, коммунистически къахьегама ударника цIи яккхара къовсам лоаттабеш 1,5 эзар гаргга саг ва. Ши эзар хинна ца Iеш нах юкъе бола бIаь гаргга бригада, ферма, отделени, цех я коммунистически къахьегама коллективай цIи лелаеш, 750-нел тIех нах ба коммунистически къахьегама ударника цIи йолаш.

Коммунистически къахьегама хьакъехьара ленински идеяш чакхъяхара боккъала а башха хьокхамаш доах Социалистически Къахьегама Турпал, коммунист А. Д. Кагерманов керте волча Урус-Мартана районерча «Красноармейский» яхача совхоза тракторно - кхашлеладара бригада. Бригада коллективо тIагIертта Iомалеш карадерзаду юртбоахама Iилмана карагIдаьннараш, техниках, хьалха латтача опытах дика пайда ийбу, лаьтта леладара лакха культура Iалашъю, творчески сакхетама хьокхамаш тел. Цу дерригне а цунга торо хулийт лакха хьувкъамаш даха. 1964 шера вIашагIтехача бригада хIара гектара тIара чуийцар кIи 25,5 центнер, фуалъяьхача хьажкIий 60 центнер. хIаьта цул тIехьагIарча шера — 1440 гектарах хIаране тIара ялатий 31,9 центнер. Лакхдаь декхараш тIайийцад бригада кердача пятилетка хьалхарча шера.

Творчески къахьегама хьокхамаш тел хьайбаш леладеча коммунистически къахьегама коллективаша а. Социалистически Къахьегама Турпал, коммунист Н. А. Эсмухамбетов керте волча «Шелковский» яхана фуна жа леладеча совхоза коммунистически къахьегама бригада 1964 шера хIара бIаь жега 130 Iаьхар байтаб, 1965 шера — 143 Iаьхар, хIаьта укх шера —145 Iаьхар. Тха а дукха доах цо.

Коммунист Х. Костоев керте волча «Назрановский» яхача совхоза Аьлтий-Юртарча отделене шурий-товарни ферма коммунистически къахьегама коллектива районе дикагIа дола хьокхамаш да. Укхаза болх беш я республике эггара дукхагIа шура йоаха цIи хеза доярка Социалистически Къахьегама Турпал Л. Барахоева. Цо шийца болх беш болча ший новкъосташта массе а хана новкъостал лоаттаду, ший йIаьхий опыт царна дIаIомаю.

Боахам дегIакхувлара а культурни боарам лакхбара а доккхий толамаш доах коммунистически къахьегама коллективай сийлахьа цIи яккхара къовсам лоаттабеча коллективаша а. Дика хьокхамаш даьхад, масала, Сунженски районерча «Победа» яхача колхозо. 1965 шера колхоза доходах 2.444 эзар сом хилар. Цун дукха техника я. Цун боахам дукхача доакъоех латташ ба. Цо дукха юртбоахама продукташ хьа а йоахаш, пачхаьалкхенга йохк. Колхозо чакхдоах культурни гIирсаш хьаллелга: хьалъяьй школа, берий беш, кхыяраш. Цо йоккха йоакхо ю колхозхой профессиональни а юкъарча дешара а хьакъехьа кийчбара. Лоалахарча колхозий экономика айяра царна шийна мамогга новкъостал лоаттаду, ший боахам лелабара опыт царга дIайовзийт. Дикка доккхий толамаш доах «Победаца» яхь лоаттаеча Грозненски районерча 1 Мая цIерахча колхозо а. Ший хьокхамаш тIа-тIа лакхдеш хьайоагIа фуна жа леладу «Шелковский» яха совхоз а. Из а я социалистически къахьегама цIи яккхара къовсам лоаттабеш.

Иштта гIулакхаца, юрта боахаме коммунистически къахьегам бахьанерча болама доакъашхой керттера уйла тIаерзаяьй хьувкъамаш лакхдара, дика а дарегIа а йола продукци яккхара. Цу хьалашка уж гIерт лаьтта леладара культура лакхъе, техниках дика пайда ийбе, хьалха латта опыт а юртбоахама Iилмана дуденнараш а юкъекхахьа. цар даим лакхъю шоай квалификаци а культура а. коммунизм хьалъешволчун моральни кодексо дIадехараш кхоачашдара хьокхамаш тел.

Коммунистически къахьегам бахьанерча боламо чулаьцай баха нах Iалашбара сфера а. Цунна юкъе дакъа лоацаш я 60 хинна ца Iеш йола медицински учрежденей коллективаш, 5 эзарнел тIех быта служба болхлой, Iилма болхлой. Цо чулаьцай республика школай бIаь гаргга педагогически коллективаш.

Коммунистически къахьегам бахьанерча боламах Iалаьмате доккха беркат дувл вахара дукхача оагIонашта. Цо йоккха влияни ю болхлой, колхозхой, интеллигенце къахьегама хьинар лакхдара, технически прогресс, рационализаци, изобретательство дегIакхувлара. Коммунистически къахьегам бахьанерча боламо дика влияни ю къахьегамхой политически а культурни а боарам лакхбара, уж общественни вахара юкъе дакъа лоацаш хилар хьинарегIа хилийтара дика беркат дувл цунах. ХIаьта юххера а коммунистически къахьегам бахьанерча боламо экономикеи культуреи дегIаахар, къахьегамхой коммунизм хьалъешволчун моральни кодекса хьисапагIа кхебар сих а ду. Цунна боккъала а дола тешал ду вай республиках лаьца долча масалас а. Цо семилетке керда гIа дIахьалхабаьккхаб боахами культурей дегIакхувлара, хIаьта цунна эггара лакхагIа дола совгIат — Ленина орден а еннай. БIаьш болча производства хьалха латтараштеи новатораштеи, Iилма а культура а болхлошта правительства совгIаташ тийнад. Царех гаьнна дукхагIбараш коммунистически къахьегама ударникаш ба.

КПСС XXIII съездо къоастам баьб коммунизм хьалъяра хIанзарча юкъагIарча керттерча декхарий. Цун решенешка массе а оагIора хьакъехкад укх пхе шера чухь мехка халкъа боахам дегIакхувлара керттера лостамаш.

Партийни съездо тIахьийхаб сийлахь-доккхий денош — Сийлахь йоккхача Октябрьски социалистически революце 50-гIа шу дизари Владимир Ильич Ленин ваьча дийнахьа дензь 100-гIа шу дизари — социалистически яхь, коммунистически къахьегам бахьанера болам шерра боаржабарца, коммунизм хьалъеча керда толамаш дахарца белгалде.

Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхоша, дерригача советски халкъо а санна, парте тIахьехам тIайийцаб шоай кхоачара дола гIулакх махиллара, хIаьта творчески хьинар кхы а дукхагIа айдарца жоп а деннад цунна. Республика мехкдаьттахоша КПСС XXIII съезда сийна боккъала а башха къахьегама толамаш даьхар: квартальни планал совгIа 94 эзар тонн мехкдаьттеи 39 миллион кубометр попутни гази яьккхар. Юрта боахама къахьегамхоша йиллача ханал хьалхагIа кхоачашйир пачхаьалкхенга хьайбай продукташ йоккхара планаш, ноцагIа вIаштIехьле йолаш а лакхача агротехнически боараме а чакхдоах кхашкара бIаьстан балхаш.

Дерригача халкъа яхьа хьалхарча мугIаре а яьнна йолх коммунистически къахьегама коллективаш. «Малгобекнефть» яхача мехкдаьтта промыслай управлене Ленина орден леладеча цхьоалагIча промысла мехкдаьттахоша съезда сийна тIаийца социалистически декхар 11,7 процента кхоачашдир. Планал совгIа мехкдаьттеи гази яьккхай шоаш йоаккхаргья аьначул кхозза дукхагIа, СССР Лакхехьарча Совете хоржамаш деча денна кхы а йоккхагIа производственни коталонаш яхарца накъагIолга а лаьрхIад цар. «Красноармейский» яхача совхоза коммунистически къахьегама тракторно-кхаш леладеча бригада коллективо республика кхай къахьегамхой тIахьийхаб лаьтта леладара культура лакхъяра бола къовсам боаржабе.

ТIаийдаь социалистически декхараш кхоачашдара бола къовсам лоаттабеш дIахо а шерлу коммунистически къахьегама коллективайи ударникийи мугIараш. Иштта, КПСС XXIII съезда сийна йолча яхье даьха толамаш бахьан долаш коммунистически къахьегама коллектива сийлахьара цIи тиллай Грозненски крекинг-завода кхоалагIча цеха коллективах.

Предприятей бокъонаши боахама хьакъехьара кортамукъалеи шеръярца дувзаденна лакхлу социалистически яхь йоаржаяра йола партийни профсоюзни организацей роль. Къахьегамцара гIулакх коммунистически тайпара леладелга кхедар айхха вIаший тарлуш хила деза нах идейни хьакъехьа дегIаахарца, цар специальни знанеши культурни боарами лакхбарца, новкъостала уйлаши вIаший гIодеш хилари дегIакхувларца, наьха терко ярца.

Къахьегамцара гIулакх коммунистически тайпара леладара хьакъехьа йола ленински идеяш кхоачашъеш, Коммунистически парте хоалам боллаш шийна хьалхле леладра тIаийду «селла сийлахьара цIи дикка еза дукхача хана а тIагIертта а хьегача къйца, яккха еза бакъхилар дIахьекхача боккъала а долча коммунизм хьалъяра юкъерча практически толамашца» (Соч., 29-гIа т., 398-гIа оагI.). яха В. И. Ленина хьехамаш.

Вахаро дIадех коммунистически къахьегам бахьанерча болама кулгалдара боарам лакхбелга. Из вIаштIехьбахара юкъера формализм дIаяккханза яргъяц, цун идейно-политически чулоацам лакхбанза баргбац. Коммунистически къахьегам бахьанерча болама юкъера керттердар хила деза къахьегамеи нах кхетамца кхебареи доккхий толамаш доахилга Iалашдар.

Коммунистически къахьегам бахьанера болам дIахо дегIакхувлара декхар кхоачашдеш тIа-тIа дукхагIа уйла тIаахийтанза яргъяц коммунистически къахьегама коллективашцарчеи ударникашцарчеи даиман болча балха, хIана аьлча уж предприятей, учрежденей болх халданза торлуш дIаахийтараи царех дIахо хулаш коммунистически общества предприятеш хилийтараи гIо лоаттаде дезаш ба.

Цу дерригне а коммунистически къахьегам бахьанерча боламга йиш хулийтаргья республика бахархой къахьегама а политически а вахара ерригача оагIонашта хьинарегIа гIо лоаттале.

Н. АЛЕКСАНДРОВ,
исторически Iилмай кандидат.

Московски цхьоалагIча пачхаьалкхен подшипникови завода коллективо хадданза дукхагIа арахец подшипникаш, цар дикал тоа а еш. ЦхьоалагIча квартала план предприяте къахьегамхоша кхоачашйир КПСС XXIII-гIа съезд хьаелла ди хьатIаотташ. Яхь лелаераштa хьалха латт кагийча серей цеха коллектив. Прокатни станашта лаьрхIа йола керда йоккхача габарита сферически подшипник вIашагIйолла болабеннаб цу цеха болхлой. Цун арахьара диаметр — 1220 миллиметр, цун дозал —1443 килограмм.

Сурта тIа: керда подшипник вIашагIйоллаш воалл слесарь-сборщик Игорь Макаров.

И. Савиновай сурт.
ТАСС фотохроника.

Хулиганашта вайна юкъе моттиг яц!

☆ ☆ ☆ ☆

ЮКЪАРА ДЕКХАР

Зуламе гІулакхаш леладеча наха юкъе цкъаза нийслу комсомольски билеташ киса доахка кагий нах. Царех доаллар кІоаргга ца тохкаш хала - атта, барт - хоаттам баь комсомоле уж дІаэцар бахьан долаш да из. Дика-дикагІа вар къоаста а веш хьаййбе беза - комсомоле кагирхой.

Тха училище 520 комсомолец ва. Училища кулгалхоша тІадилла моллагІа декхар, кхоачашдергдолаш барт тайна коллектив я из. КПСС XXIII-гІча съезда сийна 311 килограмм бесаш дола металли 14350 килограмм Іаьржа металли гулдир, хІаьта город тоаярай ховъярай 60 сахьата балхаш даьд тха училища комсомольцаша. Къаьнарча большевикашцеи Советски Союза Турпалашцеи 30-зза вІашагІкхетар хиннад. Каст-каста кино а театре а культпоходашка ух тха комсомольцаш а кагирхой а. Иштта училище вІашагІтехача хоровойи, халхареи, духовойи кружокашка дика дакъа лоац цар. Культура университет а я училище. Каста-каста спортивни мероприятеш а хул тха училище.

Еррига уж мероприятеш дешархой училища къахьегамеи культурнии вахаре чуоза аьнна чакхйоахаш я. Уж мероприятеш дукхагІа мел хула зуламе гІулакхаш леладара бахьанаш кІезигагІа хургда.

Укх шера февраль бетта тха училище деша багІача дешархошта Нальгиеваи, Берсоеваи, Куржахмедоваи, Кремневаи зуламе гІулакхаш леладара бахьан долаш судаш йир. Училища профсоюзни а, комсомольски а, партийни а собранешка бийцар уж дешархошеи хьехархошеи. Дешархоша соцам бир училище дружина вІашагІтоха, городеи дешархой бахача цІеношкеи каста-каста рейдаш е. Уж мероприятеш хІанз чакхйоах оаха. Цхьаькха а дагадехад тха комсомольцашта. Дешархочун дайноаной училище хьа а бийхе царца цхьана дешархочо зуламе гІулакхаш леладара бахьанаш гучадаха.

ХІанз дешархошка цхьаккха зуламе гІулакх ца дайта къовсам лоаттабу комсомольски организаце.

Ю. ИВАНОВ,
№ 5 йолча профессионально - технически училища комсомола комитета секретарь.

Къахетам ма бе

КПСС XXIII-ча съездо хьалхашка оттадаь доккхий экономически политически декхараш кхоачашдеш да вай халкъ. ЩаккхА ца хиннача бесса айденнад къахьегамхой хьинар. Къахьегама дика хьокхамаш доах вай пхе шерара хьалхарча шера.

Цудухьа шоай кхоане тахане а хозагІа хилийтара тІагІертта къахьег вай къахьегамхоша. Цхьабакъда, вайна юкъе хІанз а нийслу из дерриг кхета ца деш бола тІехьадиса гІулакхаш доахка нах. Уж ба хулиганаш, наьха хьакъ дуаш атта баха ловраш. Цар цхьаццайола новкъарленаш ю наха, цатоамаш доах.

Хулиганашцеи цу тайпарча кхыча элементашцеи боккъонца бола къовсам лоаттабара общественностеи дерригача халкъеи теркам тІаберзабаьб парте. Цу хьакъе кепатеха статьяш хиннай «Правда тІа», вай республика газеташ тІа а. Тха юрта — СаьмуІашка бахача наха а Ачхой-Мартана района къахьегамхоша а чІоагІа раьза а болаш хьаллоац цу статьяш тІа гІоттадаь дешаш, хІана аьлча тха юрта а районе а я хулиганаша довнаш доахаш а, къоалаш деш а, кхыдола харцахьа хІамаш деш а йола моттигаш.

Масала, цхьа юкъ яьлар тха юрта къоалаш деш, гучабовлацар уж. ТІеххьара СаьмуІашкарча машинанаькъа станце латташ йола вагонаш а йийлла тайп-тайпара хІамаш йихьар, лочкъа а яь. Къуй леха йолаелар милици, иштта оарцагІбавлар уж хьалха юртара нах а.

ТІеххьара а гучабаьлар къоал даьраш. Уж хиннабар 16—17 шу даьнна кагийнах Азиев Султан, Ахмаев Джадаули, иштта кхыбараш а. Лийца а лий ца ха теха чубехкар уж. Цхьабакъда, цунах кхоачамхилац, зуламхой чубохкарах меттаоттац цар даь зуламаш. ДикагІдар уж цу ден тІа кхачалехьа кхетабар. Дале а гучадаьннад цар дайи ноаной иштта юрта общественности цу лоархІамерча гІулакха юстара лаьтта хилар. Масала, уж дешаш боаццашехьа вІалла сагота хиннаяц юртарча школа коллектив, болх беш а е дешаш а боацаш, цхьайола бийсаш цІагІа ца йоаххашехьа царна боагГІа кхетам балара, сагота хиннабац цу кагийча наьха дайи ноанойи.

Шоай къонгаш кхетабарал совгІа харцахьача наькъа тІа бовла царна гІо деш хиннаб цар дай. Масала, царех ва «Самашкинский» совхоза йиълагІча отделене бухгалтер вола коммунист Кубиев Хаким .Цун вoІ а хиннав вагонаш а еллаш къоалдаьраша цхьана.

Вагонаш чура йихьа цхьайола хІамаш геттара лохерча маьхах царгара дІа а ийца шийна пайда а беш йийхкай Х. Кубиева.

Цхьабакъда, е прокуратуро а е из учете латтача совхоза парткомо а цхьаккха бехкбаьбац цунна. Парте мугІарашка хилийта воагІий кулга иштта бІеха вола коммунист?

Иштта бехктокхаме ца оазаш битаб тха юртарча бувзама отделене болх бу телефонисткаш Ковальчук Галинеи, Есаулова Марии. Аморальни гІулакхаш леладу цар.

Цкъа телефонисткашца молаш а дуаш а вагІа араьлча ше зувш лел мотташ хьа а лаьца кхойтт шу дальнача кІаьнка йийттай совхоза шофера Хукушев Муталипа. Ши шу суд йир пунна. Цхьабакъда, вІалла бехк банзар Г. Ковальчукаи М. Есауловаи Хукушева даьча зулама уж даькъе хиннаболлаше. ХІанз а хьалха санна во лел уж шиъ.

Тха белгалдаккха безам ба боагГІача бесса бехктокхаме а ца оазаш бита зуламхой цу гІулакхо кхета ца беш толхабеш хилар. Цудухьа юртахой декхар да моллагІа из вале а харцахьа лийннар воагГІана бесса бехктокхаме оазар.

ХІанзчул тІехьагІа къовсам лоаттабе а хулиганашта кІалхара лаьтта доагаш хилийта а лаьрхІад тха юртхоша.

Оаха вІалла ца хиннача бесса тоабергба дружинникий болх, вокккхачо а зІамигачо а массане лораергья юкъара порядок. Цунах дика гІо хургда милиценеи кхыча органаштеи.

С.-М. ДОВЛЕТМЕРЗАЕВ.
Ачхой - Мартана района СаьмуІашкарча юрта Совета председатель.
Л. АЛИМХАДЖИЕВА,
«Самашкинский» совхоза цхьоалагІча отделене звеньевая.
С. МАГОМАДОВА,
консервни завода мастер.

ДІадовла новкъара

Нийсси ший ханнахьеи оттадаьд хулиганствоца къовсам лоаттабара дош. ХьатІакхаьчай хулиганаш а вайна сатийна дахеи болх бен новкъарле ераш а цІенхаштта юхатоха беза ха. Из декхар кхоачашде низ кхоачаргба еррригача общественноста новкъосталца.

Тха коллективе дукха комсомольцаш ба. Царна юкъе совхоза вахарча хьинаре дакъа лоаца кагирхой, Советски Эскаре гІулакх даь цІабаьхкараш ба. Цхьабакъда, шоаех цхьа бакъахьара нах а лоархІаш зуламера гІулакхаш лелалераш а ба. Из боккха низ ба. Сона хетачох, ший ханна вайза а вайза хулиганаца кхетама болх бе беза коллективо, хІаьта нагахьа санна из тоа ца лойя, тІаккха доагГІа таІазар де деза цунна. Цунца цхьана ала безам ба са, доккха зулам дергдолча дІакхачийта йиш яц хулитан. Цу гІулакхах доккха зулам доал наха, из юкъе хиннача коллектива боккха бехк а хул. Цудухьа вай массане юкъара декхар да цу тІа хулиган дІа ца кхачийтар. ХІаьта а нийслу уж гІулакхаш.

Дукха ха йоаццаш из санна моттиг хилар тхо долча а. Менна сайрийна клубе а вена латаш-тохаш хилар совхоза къона болхло. ШоллагІча дийннахье а из дувиа оттадир комсомольцаша. ЦІенхаштта дийцар из гІулакх кагирхоша. Мел ваха зІамигача сага из дилургдоацалга холуш дар. Шийх дог лазаш, ше бакъахьарча новкъа валар дезаш коллективацарча новкъосташа даь къамаьлаш дика кхетадир цо.

Шийх даьхка во гІулакхаш цІендаь дІа а даьха хІанз дика болх беш ва из. Сайрийнарча кагирхой школе деша а ваха механизаторий курсаш яха дага ва из зІамига саг.

Маларо хьалха боккха бала кхоачийтар совхозе бахача нахага. Из дІадаккхара боккхача лоархІаме хилар боагГІача тайпара наха юкъе кхетама болх бар, геттара аьрлагІарча хулиганацеи, латаш-тохаш барашцеи, къаракъ меларашеи цІенхаштта къовсам лоаттабар.

И. КАМАЕВ,
ВЛКСМ Шаьла района «Джалка» яхача совхоза комитета секретарь.

МОСКВЕ ЭГГАРА ХЬАЛХА...

Москва тахан. Мира проспектагІа столице вибропрокатни панелех духхьашха хьалъеш я керда 17-за вІаштІардаь наха чуІа здани. Цу тайпана долу кхин цхьа здание йоалаш, из ялин кІезигна доакъо-доакъой боарамех, вІашагІлаш ду, хІаьта аракъара панелаш вІашагІкотталу еррига моттигаш екъа я, тІаьда процессаш цІенъяь дІаьльхай, 384 квартира хургья цу здане чу. Кердача здане эггара кІалхарча квартиранаш тІехьа гІа ... 17-за вІаштІардаь ... хургйолча ... бинати бераша цІан хурга. Уж йолу 17-за вІаштІардаь ... хьалдергда Смоленски бульвара гІа а.

Сурта тІе: Вибропрокатни панелех Мира проспектагІа хьалдеш латта 17-за вІаштІардаь чуІе цІенош. Сурта тІа шоана бІаргагуш долча къаьстана ... кран ... массеех ди мара дац.

Н. Грановски сурт.
ТАСС фотохроника.

Вин бетта план ханал хьалха кхоачаш а яь, денгара денга шура дукхагІа яккхара темпаш лакхъеш къахьегаш я Сунженски района Орджоникидзе цІерахча колхоза хьайбаш леладеча ферма коллектив.

Хьалха латтаращца ба йоккхагІа йола доярка Героева Аьсет, доярка Тимеркаева Люба, Костоева Хадижат. ХІанз хІара кхоабача Іаттагара дийнахьи буси 6—7 килограмм шура йоакхх цар.

СУРТА ТІА: (аьрдехьара аьттехьа): Аь. Героева, Л. Тимеркаева, Х. Костоева.

Донзака сурт.

КАПИТАЛОВЛОЖЕНЕЕХ ПАЙДА ДИКАГІА ЭЦАР ДУХЬА

Юкъарча хьайбай боахама эффективность лакхъяр духьа 1966—1970 шерашка СССР халкъа боахам дегІакхувлара пхе шера планах йолча КПСС XXIII-ча съезда Директиваша юрта боахама даькъе лерхІ - зооветеринарни бокъонаша дІадеххача тайпара йолча помещенешца доахани коа тІара оалхазараши Іалашде, хьайбай фермашка механизаци шеръе, индустриальни конструкцеши прогрессивни методаши юкъеяххьара наькъаца гІишлош хьалъяра технически боарам лакхбе, колхозаштеи совхозаштеи мел эш металл, турбаш, гІишлой материалаш хилийта.

Цунах гуш да колхозашка капитальни гІишлош хьалъяра деша боккха лоархІам белга. Поккхача кхоанеи перспективаш белгальяьй КПСС XXIII-ча съезда Директиваша, цудухьа вахаро тахан дІалех капиталовложеней дош дикагІча оагІорахьа къоастаделга, хІана аьлча цунах тийша да керттера фондаш лакхлулга, юртбоахама производства дерригa доакъош дегІадоагІилга.

ДІадахача 1965 шера итогашка а хьежа тешаме ала йиш йолаш да, вай республика колхозашка производства керттера средстваш 3672 эзар сома маьха лакхъеннай, аьнна. Уж лакхъеча доккха дакъа лаьцад доходех цхьадола ахча капиталовложенешка хьежадаро. 1965 шера республика колхозашка цу тайпара хьожадаь ахча дерригa а дІалаьрхІача бокъонца царна хьатІаенача ахчан доходех 10 процент совгІа хилар, хІаьта цхьайолча колхозашка 12 процентал а тІех хилар из ахча.

Капиталовложенешка хьожадаь колхозий шоай ахча хьалхарчул дукхагІа хиларо 1965 шера йиш хилийтар гІирсаш хьалларга, механизацега, технически кийчонга уж дукхагІа дІаяхийта.

Цхьабакъда, из ишта дале я, Шелковской, Наурски, Сунженски, кхыча районий цхьайолча колхозашка ахчан доходаш дІанийсьяра гІулакх харцахьлаккхар бахьан долаш хьатІайоагІача ахчан доходий дукхалга хьежжа боацаш дукха мах тийннаб колхозхой къахьегамах, вешта аьлча йоккха юкъ юкъеennай накоплене фондаш лакхъялараи потреблене фондаш лакхъяларaи, хІаьта цу цхьан ханна ахчан доходаш тІара капитальни вложенешка хьежадеш дола ахча кІезиг а денна, хІанз тІа-тІа дукхагІа дІадехараштa кхоачамбеш дац.

Масала, Шелковской районерча «Коминтерн» яхача колхозе ахчан доходашта оттаяь сметаш 1965 шера 114 процент тІехкхоачашъльча метте, колхозхой къахьегамах мах балара хьожадир 1965 шера производственно-финансови плана тІа лаьрхІа хиннача ахчах 127 процент, цу шера промфинпланах хьожадаьча ахчах капиталовложенешка 66 процент мара а ца дохийташ, хІаьта бокъонца хьатІаеннача ахчан доходаш тІара капиталовложенешка хьожадаьр хиланзар 7 процент мара, цу цхьан ханна цу доходаш тІара къахьегамах луча маьхага дахад 51,3 процент. Цунах гуш да, доходаш тІара капиталовложенешка хьежадеш дола ахча геттара кІезига хилар.

Уж тайпа да гІулакхаш Шелковской района «Червленский», Сунженски района «Победа», «ХХ-гІа партсъезд» яхача. Шаьла района ХХ-ча партсъезда цІерахча колхозашка, хІаьта ахчан доходаш тІара 1965 шера капиталовложенешка хьожадаь ахча дерригa а 0,2 процент мара хиланзар Ножай-Юрта района колхозашка, Шаьла района колхозашка — 4,7 процент.

Иштта дукххача колхозашка ахчан доходаш харцахьа дІанийсъяр капитальни вложенешта финансировани яра ца Іаткъа йиш йолаш хиланзар.

Ховш ма дарра, колхозий капиталовложенешта юкъе доккха дакъа дІалоац гІирсаш хьалдарои механизаци ярои, хІаьта 1965 шера цу гІулакхашка дІадахийта лаьрхІа 5780 эзар сом а дар, цу даькъе: гІишлой-монтажни балхашка — подрядни способах гІирсаш хьалдеча хана 3437 эзар соми хозяйственни способах хьалдеча хана 2313 эзар соми.

1965 шерарча бокъонца бакъйолча даннеша хьахьокх, гІишлой-монтажни балхаш дара боарам 3977 эзар сома маьха е 69 процент мара кхоачашбаь ца хилар, цу даькъе подрядни способах кхоачашдаь балхаш 71 процент хилар, хозяйственни способах кхоачашдаьраш — 64 процент. Подрядни организацеех план дукха хІама ца эшаш йизза кхоачашъьраш колхозий юкъара гІишлой организацеш мара яц, хІаьта «Чечингсельстрой» гІишлой участкаша кхоачашдеча балхех лаьца аьлча, цар 39,2 процент мара кхоачашдаьдац балхаш.

1965 шера гІишлой-монтажни балхий план кхоачаш ца яр бахьан долаш, масса тайпа гІирсех йола дукха объекташ йисар хьалъяь ца йоалаш. 1966 шера 1 январь тІакхоачаш Шелковской района колхозашка хьалъяь ца йоалаш йиса объекташ ахчанца лаьрхІача 938 эзар сома маьха яр. Ведана района колхозашка — 568 эзар сома, Ножай-Юрта района колхозашка — 457 эзар сома, Гудермеса района колхозашка — 400,3 эзар сома маьха, и. кх. дІа.

Колхозашка капитальни гІирсаш хьалдара итогашка хьежачул тІехьагІа белгалдаккха дезаш да, хьалъе йолаяь объекташ хьалъяь яхара гІулакх дукххача колхозашка хьалхагІа а санна во латташ хилар.

1966 шера хьалхарча квартале цхьаккха объект хьалъяь яьккхаяц Шаьла, Советски, Ножай-Юрта районий колхозашка.

ОарцагІа ца даьлча йиш йоацаш а юрта боахама районий производственни управленеех цІенхаштта бехк баккха боагІаш а я уж тайпа результаташ.

Колхозашка капитальни гІирсаш хьалдарца дувзаденна дола дешаш сихагІа къестаделга дІадех хІанз вахаро, хІана аьлча цунах тийша да капиталовложенешка хьожадеш долча колхозий шоай ахчаех меттел пачхахьалкхен кредитех а пайда дикагІа эцилга. Дагадоххарах белгалдаккха деза проектно-сметни документаци гоаяри гІишлой-монтажни балхаш лерттІа вІаштІехьа ца дахари бахьан долаш пачхахьалкхен кредитех пайда геттара кІезига эцаш хилар.

КПСС XXIII-ча съезда Директивашка белгалдаьккхача тайпара, лоархІамегІара декхар да капиталовложенешта планаш увттаяра гІулакх тоаданза дарг ца хилар. Дерригача балхашта капитальни вложенеш хьежае а царех пайда эца а беза, миччa бесса ца а эцаш, дІабодаш бола къахьегами ахчеи кІезигагІа а хургдолаш, хІара дІадахийта сом валовии товарнии продукцеца, цІенача доходашца юхаметтаоттаргдолаш. Цудухьа, коровник, овчарник е складской помещенеш хьалъярга мах мел дукха боде а бе-башха ца хеташ хила мегаргвац хІанз цхьаккха а.

Халахете а, дукххача боахамашка дІадахийта сом дизза юхаметтаоттаргдолаш пайда эцац цунах. Из ишта хІана хул аьлча, хьайбашта е производственни помещени хьалъе доладалале хьалхагІа из экономически пайдана хургйий, цар шоашка дІадахийтар юхаметтаоттадергдий ца а хьожаш уж хьалъендаь хул.

Цудухьа хІанз экономически оагІонгахьара теркалде деза капиталовложенеех пайда эцара дешаш, хІара дІадахийта сом совленца юхаметтаотта дезаш хилар теркал а деш.

А. БУХТИЯРОВ,
Госбанка Нохч - ГІалгІай республикански контора вокхагІа вола экономист.

Ю. А. Гагарина цІерахча Волгоградски № 8 йола профессионально-технически училище областе эггара къаьначарех я. 20 эзар совгІа кагирхо ва укхаза дийша йисте а ваьнна вахаре путевка ийца. ХІара ворхІлагІа вола болхло, Волгоградерча Ф. Э. Дзержинске цІерахча тракторни завода инженер — из училище йистеяьккха ва.

Укхаза, Ю. А. Гагарина бюст латтача, вІашагІбетталу керда дешархой. Училища традицех лаьца кагирхошта дувца дуккха хІамаш корадоагІа культурно - кхетама балха директора помощника Сычев Анатолий Ивановича.

Н. Суровцева сурт.
ТАСС фотохроника.

ХАЛКЪА КАНДИДАТ

СИЙ ДОЛА САГ, ТЕШАМЕ НОВКЪОСТ

Сатийна я Грознерча крекинг-завода ЦІен лекционни зале. Трибуна тІа ва КПСС XXIII-ча съезда делегат, Социалистически Къахьегама Турпал, завода вокхагІвола оператор Андрей Сергеевич Клепов. Дог гІоздаьнна дувц цо съезда балха деноех, завода хьалхашка латтача декхарех.

Дукха хала а ираз долаш а денош хиннал шовзткъеи итт шу гаргга ха яьннача, безам тІаозаш, куц долаш, юккъерча дегІара волча сага. 1935-ча шера ялхайтта шу даланза, даиналеи доацаш виса зІамига саг Грознерча ФЗО «Нефтеуч» школе деша вахар. Шин шера из тІехдика чакх а яьккха Андрей крекинг-заводе балха вера. ХІаьта цул тІехьагІа шу а даланзар из вокхагІвола оператор хьожаве.

ДІаихар дукха шераш. Мел яр уж цу хана лайна халонаш! Эшар дукха дар—йоккха яцар балха опыт, хІаьта, нагахьа санна производство дика ца ейзача, крекинга процесс дика ца Іомайича, геттара лоха хулар продукце дикал.

Советски Эскаре гІулакх а даь цІавена шу далалехьа болабелар Сийлахь - боккха Дай-мехка тІом. ТІем тІа вахийта, аьнна дийхача, хьа моттиг заводе я аьнна соцавир. Дукха бензин а кхыдола даьтташ а эшар тІема фронта. Дийи бийсеи маца хул хацар, тІем тІа бахача наха а шийна а хьалхара болх бора, салаІа йиш яцар. Йистебаьлар тІом, хьатІаэттар коталои Ди. Дерригача советски нахаца цхьана волаш, къахьегама фронте хьалхарча мугІарашка латташ хьавера, заводе оаллача бесса, тІехдика саг вола Андрей Сергеевич.

Масса а хана цхьан тайпара бе йиш мичай болх. Техниканеи Іилманиеи карагІдувлача кердачо дІалех хІара советски сагагара керда технологи, балха керда формаш, методаш Іомаярал совгІа керда методаш цо шийна болх беча наха а дІайовзийт. Дукха ба заводе Андрей Сергеевичагара говзал Іомаяь операторaш, боккхагІа бола операторaш.

Геттара зІамига вар Павловский Юрий заводе венача хана. Балхах цхьаккха хІама хацар. Ткъо шу совгІа да из зІамига саг Андрей Сергеевича уллув къахьегаш вола. ХІанз из установка начальник ва. ХІаьта Гречкин Юрий — шофер вар. Битар шофера болх, заводе балха вера. Аьлар Андрей Сергеевичага ше оператор хила ловш хилар. Вир цох оператор. ХІанз из заводе вокхагІвола оператор ва. ХІаьта иштта болча наьха дукха цІераш яха йиш я.

...Баьццара дувхар дийхача, хозача гаьнаша къайладаьккхад Садонски улицагІа, № 74 дагІа доккха доаца цІа. Цу хозача цІеношка бах Социалистически Къахьегама Турпала дезал. Ший мар санна, наха дарба деш дика къахьегаш, наьха унахцІено лораеш хьайоагІа № 2 йолча горбольница лор Любовь Ивановна а. ХІаьта цар ши воІ — цаІ—Анатолий хІанз Советски Эскара сержант ва, вож — Виктор укх шера йистейоаккхаш ва технически училище. Барт тайнача дезале масса а хана сакъердаме, масса а хана дукха нах болаш хул. Укхаза хул Андрей Сергеевича доттагІий, цо говзал дІаІомаераш, цар вийий Виктора новкъостий.

Нах хьогаш вах саг. Вахача, болх беча хьокхам эц цунгара наха. Дика саг, дика доттагІа, дика хьехархо ва из. ХІаьта общественни вахаре цо дакъа лоацаш хиларга диллача из масса а хана хьинаре къахьегаш ва. Масса а хана иштта волаш хьавоагІа Андрей Сергеевич Клепов. Къона волча хана завода ВЛКСМ комитета секретарь хиннав, хІаьта 1946-ча шера КПСС члениалла ше дІайийча хьавоагІа из, хІанз КПСС горкома пленума член ва. 1935-ча шера денз бархІазза орденаши медалаши сиийнай цунна, хІаьта 1965-ча шерара гуйре цІаккха а дагара яргьяц Андрей Сергеевича — Социалистически Къахьегама Турпала цІи елар цунна.

Сий ду Андрей Сергеевича балха, цун тара хила гІерт цун къонгаш, доттагІий. Из тамаш а яц! Цун дерриra вахар дика, сийрда хьокхам ба царна. Иштта ва Советски Іаьдала лакхарча органе — СССР Лакхехьарча Совета депутата кандидаталла оттаваь, КПСС XXIII-ча съезда делегат, Социалистически Къахьегама Турпал, крекинг-завода вокхагІвола оператор Андрей Сергеевич Клепов.

Р. МУЦОЛЬГОВА.

Таджикски ССР. Укх сурта тІа шоана гу Кумсангирски района В. И. Ленина цІерах йолча колхоза культура ЦІа. Из боахам республике дикагІчарех лоархІаш ба, ялх миллион сом совгІа я цун шера йола доход. Колхоани поселкаш тоаяран уж хьалъяран дукха средстваш дІаухийтт.

Е. ШУЛЕПОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

ХАЛКЪА ДОТТАГIА А, ХАЛКЪА ХЬЕХАРХО А

Чехословаке Коммунистически парти хьахиннай 1921 шера 14 мае. Болхлой класса революционни парти а йолаш из хьахиннай Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце юкъарчал доацаш аьча влиянех. Дукхача наха дакъа лоацаш парти яр из юххьанца денз, ишта йолаш йисар из эггара лиргIча тайпара цунна тIаккхувш хиннача шерашка а.

КПЧ политика керттера ларл лоархIаш массаза хила а хиннад, хIанз долаш а да марксизма-ленинизма принципашта тешаме хилар. Уж творчески юкъе кхувлар. Чехословаке Коммунистически парти дунен халкъашта юкъерча сийлахь-боккхача революционни болама керттера дакъа долаш а оппортунизман сектантстван эрригача формашта духьала лерргIа къовсам лоаттабеш а хьаенай даим. 1929—1933 шш. дерригача дунен экономически кризис хиннача хана берригача чехословацки къахьегамхоша лоаттабеча къовсама керте эттар иа. 1935 шера хиннача Коммунистически Интернационала VII-ча конгресса решенешца хьалхе а лелаеш. чехословацки коммунисташа шоай низаш тIадерзадир фашизманеи тIемаи духьалара халкъа фронт вIашагIйоллара. Цу политико дикка айийр цар авторитет гитлеровски Германи массе оагIорахьара «Чехословакена ниа беши из дIалаца кийчлуши хиннача ханна. 1939 шера къаманна бала качбеначул тIехьагIа, доллача хIамаца халкъ тешаш хинна политически парти алхха коммунистически яр мара яцар мехка. Тха коммунисташа массаза а дувцар халкъага Советски Союзах дола бакъдар, цар йоахар, алхха Советий Мехко мара хьакхайкаданзар Чехословакена новкъостал де ше кийча хилар.

Фашисташ тIабаьхкача хана чехословацки коммунисташа локкха дакъа лаьцар нацизмана духьала хьинаре къовсам лоаттабара гIулакха юкъе. Нах дукха боабешшехьа а, коммунисташ котбоалалца лоаттабир из къовсам. ПаргIато яхьаш латаш тIадоагIача Советски Эскара бIухоща оагIув оагIох а теха, къонахчалца латаш бар уж.

1945 шерал тIехьагIа халкъа-демократически революци йолаеннача хана чехословацки коммунисташа практике творчески юкъейихьар ленински теори, цар вIашагIъеллар болхлой классеи ахархойи классови союз яхар санна йола шерра къаман фронт, цу революцех социалистически революци хургйола гIулакх вIаштIехьдаьккхар цар. 1949 шера хиннача ший съезде мехка социализм хьалъяра генеральни никъ белгалбир Чехословаке Коммунистически парте. 1960 шерре а Къаман собранега йиш хилар карагIдаьнна толамаш чIоагIдаьи вахара социалистически формаш дегIаахара. перспективаш белгалъяьи дола социалистически чехословаке керда конституци тIаэца.

Экономически дегIаяра гIулакха буржуазни общественни строй йолча хана шийн даха торо йоацаш хинна башха-дика толамаш даьхад Чехословаке. ХIаьта а, цу толамех кхоачамбаь Iанзар парти. КIоаргга анализ яро хьахьеккхар, общественни къахьегама овсарлон массе оагIорахьара учет ца а лелаеш, мохк экономически дегIаухилга промышленни продукци экстенсивно дукхагIа хьаяра наькъаца дIахо даха йиш йолаш ца хилар. Цудухьа халкъа боахам плана боарамагIа дегIаккхувлара эргаьккха тоаяь система оттайир.

Май чакхбоаллаш, парти вIашагIъеллача дийнахьа денз 45 шу диза дукха ха ялалехьа, хьаелларгйолча кердача, XXIII-ча съездага йоагIа КПЧ шеко йоацаш ший мехка кулгалдеш бола низ а хинна. Из хьахьокх мугIарашта юкъерча цхьоагIонои уж кхотадаларои. Съездо ювцаргья 1966—1970 шерашка халкъа боахам дегIаккхувлара пхе шера плана лоархIамера программа. Доккхий, хала, цхьабакъда, шеко йоацаш кхоачашдулургдола декхараш да кердача пятилетко оттадераш.

Чехословаке Коммунистически парти массаза а тешаме лаьттай хIанз а латт дунен болхлой класса авангард йолча Советски Союза Коммунистически партеца оагIув оагIох а теха. Дунен дерригача мехкий революционни халкъашца интернациональни барт-цхьоагIон уйла йолаш я из.

Ший революционни наькъа шовзткъе пхиъ шу дизар белгалдоаккх Чехословаке Коммунистически парте, республике социалистически общество хьалъяккхара декхар шийна хьалхашка а оттадеш! БIубенна хьеж из кхоаненга. Цо къовсам лоаттабу из кхоане бахьан долаш — социализм, паргIато, дерригача дунен тIара машар бахьан долаш.

Прага, май.

ИОЗЕФ МАРТИН,
Чехословацки журналист.
(АПН - Прагопресс).

— Харцахьа ма лелалахь! И. ПЛИЕВА фотоэтюд.

ЮХА А IАЛАМА НИЗА ХЬАЛХАШКА

ТАШКЕНТ, 10 май. (ТАСС-а корреспонденташ Е. Майоров, Н. Моисеев). Пхийтталагlа ди да 26-ча апреле Узбекистана столице чIоагIа мохк оагабаь болча. лаьттанна кIалхарча Iалама низо ший болх ца социйта. Цу хана денз кхо бIазза гаргга чинг теха хилар белгалдаьккхад «Ташкент» яхача сейсмически станце, хIаьта царех дукхагIа яраш приборашца мара дIаязъяьяц. Царца хиннай городе бахача наха тоъал чIоагIа холуш теха лаьтта оагадеш йола чингаш а, цу даькъе массехк чинг 4—6 балльни а йолаш. Нхуврч Ташкента кIал болаш дола лаьттанна кIалхара дуIа дужаш латтилга да йоах из Iилмахоша.

Сийсарара бийса нхераме яьикхар ташкентцаша. Цкъа пхи балл а йиъ балл а йолча чингаша хоамбир царга. ХIаьта цул тIехьагIа дукха ха ялалехьа цаI шоллагIчоа тIехьа тохаш татаца лаьттанна кIал йийттача чингаша массехназза оагайир Ташкент, хIаьта царех эггара низболашагIа яр 6—7 баллага дIакхаьчар. ЦIеношкара арабовла бийзар бахача наьха.

Цхьайолча районашкара сердало яйра. ЦIаьнха а дохадаьд хьалхагIа мохк аьгача хана толхадаь хинна аварийни цIенош. Iалама низо зе даьд города юкъе ягIача, хьалхагIа бIарчча йиса хиннача къаьнарча нах чуIочеи общественнии зданешта а.

Цу бийсанарча сахьаташка дика болх бир човнаш яьча наха, уж болчча тIа а ухаш, новкъостал деш хиннача «скори медицински помощо». Массехк саг больницешка Iовужаваьв.

Хьалхарча деношка а санна, денали къонахчали долаш хилар ташкентцаш. Массазарча графинах болх беш яр промышленни предприятеш, учрежденеш, транспорт, бувзам. Улицаш дIахо а цIенъеш латт.

БАЛХА А ТIЕМ ТIА САННА

Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача заводе дукха ба тIема хана фронта лаьрхIа заводе хьинар ца кходеш къахьийгараш, иштта майра тIем тIа лийтараш а. Вай сийрда кхоане — коммунизм хьалъяра къовсам лоаттабеш бола «тIемахой» а хинна бахаш, къахьегаш ба уж хIанз.

Заводерча дукхагIа болча наха дика вовз, кхычарна вувцаш хезав Белоус Федор Филимонович, слесарь-инструментальщик. Къона вар Федор 1942-ча шера заводера тIем тIа водача хана. Ткъеста шу даьнна салте лийтар Сталинград лораеш. Цигара дIаволавенна из Висла яхача хин дехьа ваьлар, дакъа лаьцар Варшава мукъайоаккхаш, . Эльбе эггара хьалхарчарца вIашагIкхийтар американцащца. Берлин йоаккхаш чIоагIа чоалхане операци йир Федор Филимонович командир хиннача батальоно.

1945-ча шера моастагIа эшаваь цIавоагIаш Федор Филимоновича наькъа тIа ядар орденаши медалаши: Ленина орден, Дай-мехка тIема I-ей II-ей степена орденаш, тайп-тайпара медалаш. Кхы дувца ца дезаш шоаш хьахьоккхар цар салтечо тIем тIа леладаь гIулакхаш.

Шаккха дицлац тIемахочунна тIема денош, цудухьа ва из мамогга дикагIа къахьега гIерташ. Новкъосташа лоархIаш, сий деш ва из массанеца безаме. дог цIена вола къахьегамхо. Механически мастерске агитатор ва Белоус Федор, завода партбюро общественни член а ва.

Иштта ва Белоус Федор Филимонович, балха а тIем тIа санна машар духьа ший са, хьинар, низ ца кходеш къахьегаш вола мугIарера советски саг.

Д. ЛЬЯНОВ,
ГНПЗ № 4 йолча цеха технолог.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ХАРЖАРХОЙ НАКАЗАШ КХОАЧАШДУ

Моттигерча Советашка хоржамаш дача хана харжархоша тIадехка гIулакхаш кхоачашдара депутаташна цхьана дукха болх баьй къахьегамхой депутатий Ножай-Юрта районни Совета исполкома. Харжархоша деннача 123 наказах 109 кхоачашдаьл. Харжархой наказех эггара кертердараш культурно-бытови объекташ хьалъелга, дикагIа хин кхоачам лоаттабелга, керда наькъаш дохкилгеи долаш дараща ремонт елгеи, юрташка электричествои радион юллилга, бахача наха ду медицински бытовойи гIулакхаш кхы а дикагIа делга дар.

Харжархой наказаш кхоачашде декхарийла хиннача райсовета депутаташа, юрта Советий исполкомаша, райисполкома отделаша, колхоза правлене, района учрежденешеи организацешеи дукхагIдолча даькъе йиллача хана кхоачашдаьд уж.

Харжархоша дохарах духхьал 1965 шерей укх шера хьаяхарча кварталех хьалъяь эксплуатаце дIаеннай Алероевски, Айтимохски, Рагун - Кажински, Замай-Юртовски, Зандакски, Зандак-Арински бархI шера школаш. Саясановски юрта клуб хьалъяь эксплуатаце дIаеннай. Хьалйир Шуани, Бельты, Зандак яхача а кхыча юрташка а цхьайтта тика.

Эникали, Рагун - Бажи, Джаглагрги, Агерашки яхача юрташка электрически свет йиллай. Из бахьан долаш белгтала хувцаденнад районе бахача наха культурно-бытови гIулакх дар.

Шоашта харжархоша тIадахка гIулакхаш дизза кхоачашдара дукха болх бу райпо правлене — депутат нов. Юнусов, Орджоникидзе цIерахча колхоза правлене — депутат нов. Хусихаджиев, районо — депутат нов. Зайналибдиев.

Иштта шоашта тIадиллар кхоачашдара дукха болх бу райсовета депутаташа, Калинина цIерахча колхоза доярка Исаева Корсуна, Ножай-Юрта юкъерча школа хьехархочо нов. Антоновас, иштта кхы дукххабараша а.

Халкъа Iу волча хIара депутата ший бехктокхамера гIулакх кхета а деш дизза кхоачашду ший декхар.

В. СМИРНОВ,
Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета оргоtдела инструктор.

ТОЛАМАШ ДОАХАШ

Дика къахьегама совгIаташ кийчлаьд шоай съезда накъа болхаш Грозненски вагонни депо комсомольско - кагирхой колесни цеха коллективо. Укх шера биъ бетта кагирхоша ремонт яьй планал совгIа чархий эзар пара. Лахха дикал йолаш я яь ремонт, цунга дIадоттар хила дезачул дикка лохагIа да. Кагирхоша материалаш кхою. боккха пайда ац цар къаьна оатхалаш юхаметтаоттарах а.

Лакха мах баьй депо къахьегамхой балха: царна еннай машиннаькъий Министерстваи машиннаькъахой профсоюза ЦК-ай карара-кара тела ЦIе байракх.

Г. АТАЕВ.

ОПЫТ ДIА-ЮХА ИЙЦАР

Iилман-технически пропаганда ЦIено укх деношка «Красный молот» заводе йир заводий юкъерча школа заняти. Дувца оттадьдар эпоксидни кIувнех пайда дикагIа эцарах дола дош. Цу школе дакъа лаьцар республикерча ткъаь итт предприятера 52 специалисто: мастераша, механикаша, инженераша, болхлоша.

Эпоксидни кIувнех пайда эцара опытах лаьца дийцар гулбенарашта «Красный молот» № 1 йолча цеха начальника заместителa нов. В. П. Бервинова. Эпоксидни кIувнаши цун композицешеи балха юкъейалаярах боалаш бола пайда къаьгта хьагайтар цо завода балха юкъера масалаш а кхувлаш.

Шоай предприятешка цу хьакъе дечох а карагIдаьннарех а лаьца дийцар нн. А. И. Ляшенко, «ВНИИКАнефтегаза» опытни завода керттерча технолога, М. К. Малафеева, АТРЗ завода вокхагIа волча инженера, кхычар а. Цуя тIехьагIа «Красный молот» чона-литейни цехе нн. В. П. Бервиновеи П. К. Щербаковеи хьахьекхар чонеи болатеи литьена ремонт еш эпоксидни кIувнех пайда мишта эц. Иштта уж хилар АТРЗ заводе а.

Школе дакъа лаьцараша могадир эпоксидни кIувнаш республика массайолча предприятешка лелалар, Iилман технически пропаганда ЦIено уж деладара опыт ювцаш йола материалаш арахецар дийхар.

Л. САЛЬНИКОВ,
Iилман - технически пропаганда ЦIен воккхагIа вола инженер.

Доазол дехьара

АПН ТЕЛЕТАЙПНИ ЛЕНТА ТIАРА

ВЕЖАРАШХА ЙОЛЧА ВЬЕТНАМЕ

БУДАПЕШТ. **(АПН-а собкор).** Къовсам лоаттабеча Вьетнама халкъ хьаллацара бола болам баржаш латт эрригача Венгре гIолла. Индокитае США-с лелаю агресси соцаяр дIалехаш йола бIаьш митингаш яьй укх тIехьарча хана республика городийи юртийи къахьегамхоша.

«Янкаш—дIадовла Вьетнамера!» яхача лозунгаца Будапештерча США миссе цIен хьалхашка демонстрацеш яьй студенташа. Американцаша бомбаш етташ боабеча вьетнамски вежараштеи йижараштеи новкъостал дара шоаш раьза а болаш донораш хиннаб Халкъа эскара эзараш болча салтехи эпсарехи.

«Рационализатораш — Вьетнамана» — «Ферроглобус» яхача завода хьалха латтача болхлой из болам хьаллаьцаб мехка дукхача предприятешка. Промышленноста дукхача болхлоша премешта шоашта тела ахча вьетнамски халкъа новкъостала дIател. ХIанзле а Вьетнаме дIадахьийта итт миллион форинт гулдаьд

Иштван КУЛЬЧАР.

* * *

«ТАФ 790»

ПРАГА. (АПН — Прагопресс). «Тесла-Радиоспой» яхача цхьан чехословацки заводо советски телевиденена лаьрхIа хIанзара эггара кердагIа йола оборудовани хьаю. 16 миллиметр йолча пленкана телевизионни проекци еш йола «ТАФ 790» яха транзисторни установка я из.

«ТАФ» хьаяьр ва «Тесла-Радиоспой» яхача завода инженерех цаI — Яромир Данек.

— «Тхона чIоагIа хоза хеташ кхаъ хилар тха «ТАФ» советски специалисташа дика лоархIаш хиларах. Ер шу чакхдалалехьа «ТАФ» яха ворхI установка хьа а яь Советски Союзе дIахьийта хьожаргда тхо», — аьлар завода директора нов. Ян Чермака.

* * *

ТЕАТРАЛЬНИ ИСКУССТВА ФЕСТИВАЛЬ

ЛОНДОН. (АПН-а корр). Укхаза дIахьош я театральни искусства Дерригдунен шоллагIа фестиваль. Мая шоллагIча декаде шоай гастролаш дIайолаергья Горьке цIерахча Ленинградски драматически театраша. Ленинградцел хьалха спектаклаш оттаьй Греце, Польша, Чехословаке, Итале театраша.

— Советски театрага фестиваль дIакъовлийта лерхI оаха, — аьлар ше АПН-а корреспондентаца къамаьл деш импрессариос Питер Добне. Шуна мохк — Iалаьмате дикача театральни культура мохк. Цудухьа советски артисташка торжественно фестиваль дIакъовлийта лаьрхIад оаха.

— ХIаьта къаьстта из театр хIана хержад оаш?

— Из чоалхане хIама дац. Англе дукха дийца а дийцад яз а даьд Ленинградски драматически театрах. Наха дукха хезад Товстоногов Георге гIоръянначa говзалахи Смоктуновский Иннокенте йоккхача талантахи. Оалаш ма хиллара, бIазза хозачул дикагIа да цкъа бIаргалайча. Со теш, советски искусства викалаш боацаш вай хана фестиваль е йиш ца хиларах.

Цу тайпара фестиваль зрителашта хинна а ца Iеш актерашта шоашта пайдана я. Уж шоайла Iомалу, опыт дIа-юха эц.

— Товстоногов Георге, Смоктуновский Иннокенте, хIаьта иштта эрригача театра коллектива аьттув балар а лов сона, — аьлар господина Добне ший къамаьл чакхдоалаш.

Будапешт. Лальманьош яхача районера чуIеча цIеной керда квартал. МТИ—ТАСС сурт.

Вьетнама Демократически Республика кхалнаха шоашкара доагIа дакъа лоац американски империализмаца лоаттабеча къовсама гIулакха юкъе. Эскаре бахача маIача наьха когаметта дIа а этта, шиннена хьалхара къахьег царех хIаране кооперативаи кхашка, арахец промышленни продукци, дакъалоац йохаяь моттигаш юхаметтаоттаеш деча балхашка.

Сурта тIа: дIадахийта кофи кийчеш боахк Донг Диао яхача паччахьалкхен кофи кхедеча кхашка къахьегаш бола кхалнах. Самооборона отряда бIухоша болх беча хана а Iодиллац шоашкара герз.

ВИА—ТАСС сурт.

ОАР ЭКОНОМИЧЕСКИ ДЕГIАЯР

КАИР. ТАСС-а корреспондента **В. Дуганова хоам бу:**

Каире кепатехад 1959—1960 шерашка денз 1965 — 1966 шерашка кхаччалца йолча ханачухь ОАР экономически дегIайоалаяра хьалхара пхе шера план толаме кхоачашъяра хьакъехьара статистически даннеш.

Мохк экономически дегIабоалабара йола хьалхара пхе шера план кхоачашъяр бахьан долаш хьалха 2547 миллион египетски фунта маьха арахецаш хинна промышленни продукци хIанз 3474 миллион фунт маьха арахец. 1959—1960 шерашкарчул 46 процент дукхагIа хьаьй промышленни продукци. Пхе шера хьал а яь болх бе йолаялийтай 850 тайп-тайпара промышленни предприяти. Цу юкъагIа мехка къаман доход 37 процент лакх а денна 1762 миллион египетски фунт хиннад. Цу хана чухь юкъерахIача хIара шера 6,5 процент тIаккхеташ хиннад къаман доход. ДIададача пхе шера сага сих лоархIаш 50,2 египетски фунтагара 59,8 египетски фунтага кхоачаш, е 19,1 процент, дегIаденад доход.

Экономика массайолча секторашта юкъе эггара чIоагIагIа дегIаихаб юртбоахами промышленности, цу сектораша арахеца продукци 83 проценти 78 процента дукхагIа хиннай.

Хьалхарча пхе шера планах мехка экономика дегIайоалаяра дIахийца хиннай 1513 миллион египетски фунт.

ВIашагIкхийттача Iарбий Республика экономически дегIайоалаяра керда план вIаштIехьъяьккхай хIанз. Пхе шера хинна а ца Iеш ворхI шера лаьрхIа я из. Хьалхара пхе шера план дIайолалуш хинначул мехка къаман доход шозза дегIайоалаяйта йиш хулийтаргья цо. Из керда план кхоачашъяро торо лургья Советски Союза новкъосталца хьалдеш дола Асуански плотинеи Асуански ГЭС-и хьалъяь яккха. Укх ворхI шера 1959—1960 шерашкарчул ОАР-е бархIазза дукхагIа йоахкаргья электроэнерги, вешта аьлча 1971—1972 шерашка 14 миллиард киловатт - сахьат йоаккаргья из. ОАР экономически дегIайоалаяра керда план кхоачашъяргья 3166 миллион египетски фунт дIаяхийта лерхI, хIаьта цох дукхагIдар еза промышленности юрта боахами дегIабоалабара хьожадергда. Советски Союза дакъа лоацаш хьалъергья Хелуански металлургически комплекса хьалхара аргIа. Египетски металлурге цу гиганта хIара шера цхьа миллион тонн гаргга болат арахецаргда. Асуански плотина йистедаьлча цхьа миллиони кхо бIаьи эзаргара денз цхьа миллиони ах миллиони феддан хулача керда лаьтта карадерзаде а 900 эзар феддана бIарччача шера хий дилла а вIаштIехьдаргда (1 феддан — 0,42 га — **белгалдаьр корр.**) Советски Союза ОАР-е юртбоахама специалисташи 200 эзар феддан карадерзадара эша ирригационни оборудовани йохьийтаргья. Мохк экономически дегIабоалабара оттаьнча кердача плана тIа ОАР-а правительства чIоагIа теркам тIабохийт наха хьабе болх хилийтара. «Аль-Ахрам» яхача газета даннешка диллача, укх ворхI шера кхы а цхьа миллион виъ бIаь эзар болхлочунга бе болх кхоачаргба, хIаьта мехкара болхлой 8 миллион 700 эзар сагага дIа а кхоачаргба.

ЙоагIаш йола терко ергья наха чубаха цIенош хьалдара, унахцIено лораяра, просвещенена. Индустриализаци яра лаьцача лостамга хьежжа дукха керда цIенош хьалдергда йоккхача промышленни центрашка.

ЧIоагIа йоакхо ю бахача наха медицински гIулакх дараи медицински учрежденей сеть шеръяраи. 1970 шу тIакхоачаш ОАР-е 19 эзар лор хургва, хIаьта кхы 10 шу даьлча — 1980 шера — 35 эзар гаргга.

Дукха ха йоацаш «Аль-Гумхурия» яхача газета яздаьча тайпара, хьалхара пхе шера план кхоачашъяри мохк экономически дегIабоалабара шоллагIа план оттаяри «халкъа хьашташа дIа мадеххара а египетски гражданий вахар-хьал тоадара а къаман экономически боарам лакхбара а кердача наькъа тIа даьннача вайна карагIдувлача толамий тешал да».

ЛадувгIа, хьажа

РАДИО: 6.30 — «Нохч-ГIалгIайчен лаьтта лелададрхо» передача (нохчий меттала). 6.45 — РВ-23-и УКВ цхьоалагIча программен гIолла ашариш. 6.45 — Горсете гIолла хоамаши ашараши. 7.10 — Передачай программа. 8.15 — «Сердало» газета оагIонаш тIара. 8.25 — Концерт. 8.45 — «Къона тIаьхье» передача нохчий меттала).

ТЕЛЕВИДЕНИ: 18.25 — ТкъоалагIча бIаь шера комсомольцаш. 18.45 — Дунен мехкашта юкъе латтача гIулакхий хьекъехьа къамаьл. 19.20 — Киножурнал. 19.30 — «Красный Молот» завода халкъа драматически театро оттаю цхьа ват йола пьесаш. 20.50 — Заявках оттадаь концерт. 21.35 — «Иштта а хул» яха художественни фильм.

ДЕША ХЬАИЙБУ

Грознерча № 1 йолча сайрийнарча музыкальни школо (Ленински район) 1966—1967 дешара шера дешархой **ДIАИЙБУ** I-ча курсе укх отделенешка: **оркестрови, фортепианни, халкъа инструментий.**

ДIаийбу 10 шерал тIех ха яьнна бола нах.

Деша болхараша дIачудала деза укх тайпара документаш:

1. Директора цIерах заявлени,
2. Вахача моттигера справка,
3. Дарбан учрежденегара справка.

Заявленеш дIаийю 1966 шера 15 мае денз 30 маяга кхаччалца.

ДIачуэцаш хоатта испытанеш дIайолалу 8 июнера денз 15 июне кхаччалца.

ДIачуийца боал 15 июнера денз 20 июне кхаччалца.

Школа адрес: г. Грозный, Анисимовски улица 9/43, тел. 3-32-52.

ДИРЕКЦИ.

ДЕША ХЬАИЙБУ

№ 1 йолча Грозненски берий музыкальни школо (Ленински район) 1966—1967 дешара шера кийчони 1-чеи классашка дешархой **ДIАИЙБУ** укх отделенешка: **оркестрови, фортепианни, халкъа инструментий.**

Фортепианни скрипкаи отделенешка деша дIаийду 7—8 шу ха яьнна бераш, халкъа инструментий отделенешкеи (баян, аккордеон, щипкови инструменташ) виолончеле классеи — 10—11 шу даьнна бераш, духовой инструментий отделене (труба, кларнет, габой, трамбон) — 12—14 шу даьннараш.

Деша болхараша дIачудала деза укх тайпара документаш:

1. Директора цIерах заявлени,
2. Вахача моттигера справка,
3. Метрически выписка тIара копи,
4. Дарбан учрежденегара справка,
5. Даьша-ноаноша ийдеча алапех йола справка.

Заявленеш дIаийю 1966 шера 15 мае денз 30 маяга кхаччалца.

ДIачуэцаш хоатта испытанеш хул 8 июнера денз 15 июне кхаччалца.

ДIачуийца боал 15 июнера денз 20 июне кхаччалца.

Школа адрес: г. Грозный, Анисимовски улица 9/43, тел. 3-32-52.

ДИРЕКЦИ.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, ЦIеча фронтовикий улица, 15. Телефонаш: редактора — 2-41-23; редактора зам. — 2-30.91; бехктокхама секретара — 2-45-48; партийни вахареи, промышленнии, юртбоахамеи, культураи, письмойи отделий — 2-25-72; корректорске 2-09-20.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Красных фронтовиков 15. Телефоны: редактора — 2-41-23; зам. редактора — 2-30.91; ответственного секретаря — 2-45-48; отдел партийной жизни, промышленного, сельскохозяйственного, культуры и писем — 2-25-72; корректорской — 2-09-20.

«Грозненский рабочий» издательства типографи, Революце проспект 7/84.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

СФ04210. Заказ № 2443.